

NOTITIE INTEGRAAL
JEUGDBELEID
2008 - 2012

Integraal jeugdbeleid staat voor zelfstandigheid, zelfredzaamheid en sociale integratie van jongeren en hun ouders/verzorgers

Colofon

“Notitie integraal jeugdbeleid 2008 - 2012”

Ontwikkeld door Gemeente Ooststellingwerf: Marieke Cuperus

Er is bij deze conceptnotitie gebruik gemaakt van bestaande notities over jeugdbeleid

September 2007

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	9
1.1	Aanleiding	9
1.2	Doel van de nota	9
1.3	Totstandkoming van de nota	9
1.4	Leeswijzer	10
Deel 1.		
2.	Beleidskader gemeente Ooststellingwerf	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Visie	11
2.3	Doelstelling	11
2.4	Beleidsuitgangspunten	11
2.5	Beleidsvelden jeugd	12
2.6	Resultaten	12
2.7	Jong in Ooststellingwerf	14
3.	Wettelijke kaders	15
3.1	Landelijke kader	15
3.2	Gemeentelijke kader	16
3.3	Provinciaal kader	16
Deel 2.		
4.	Sociale atlas	18
4.1	Inleiding	18
4.2	Leeftijdsopbouw	18
4.3	Cijfers met betrekking tot welzijn en ontwikkelingskansen	18
4.4	Gegevens betrekking hebbende op de jeugdgezondheid	18
4.5	Gegevens met betrekking tot jeugdcriminaliteit	19
5.	Aanbod van maatschappelijke organisaties verdeelt over beleidsvelden	20
5.1	Inleiding	20
5.2	Peuterspeelzaal en kinderopvang	20
	• Peuterspeelzalen	20
	• Kinderopvang	20
5.3	Stimuleringsprojecten	21
	• Staproject	21
	• Piramide	21
	• Ik ben Bas	21
5.4	Onderwijs	22
	• Preventieve logopedie	22
	• Onderwijskansenbeleid	22
	• Boppeslach	22
	• Schakelklassen	22
	• Sociaal- emotionele ontwikkeling	23
	• Schoolmaatschappelijk werk	23
	• Rebound	23
	• RMC	23
	• Brede school	24
5.5	Netwerken op gebied van scholing	24
	• Zorgplatforms basisonderwijs	24

• Zorgteams voortgezet onderwijs (ZAT-teams)	24
• Aansluiting Basisonderwijs en Voortgezet Onderwijs (BOVO)	24
• Regiegroep LSB	24
• Weer samen naar school	25
5.6 Vrije tijd	25
• Speel- o- theeke	25
• Speelvoorzieningen	25
• Mobiele skatebaan	26
• Spelweek	26
• Uitgaan	26
5.7 Sport	26
• whoZnext	26
• Sport...Oké!	27
• Sport Extra	27
• Junior Coach	27
• Bos- impuls	27
5.8 Sociaal cultureel werk	28
• Activiteiten voor kinderen	28
• Activiteiten voor jongeren	28
• andere jongerenwerk	29
• Hangjongeren	29
5.9 Cultuur	29
• Kunst en cultuureducatie	30
• Media en letteren	30
• Podiumkunsten	30
• Project uur cultuur	30
• Scala	30
• Kampus Oosterwolde	30
• JOPPOP	30
5.10 Jeugdgezondheidszorg	30
• Rapport samen zorgen voor jeugd in Ooststellingwerf	31
• Centrum voor jeugd en gezin	31
5.11 Veiligheid en Preventie	32
5.11.1 Preventie	32
• Preventielessen	32
• Vuurwerkpreventie	32
• Alcohol en drugs	32
• Criminaliteit	32
• Spreekuur buurtagent	32
• Incidentele lessen	33
5.11.2 Halt	33
• De Halt-afdoening	33
• De Stop-reactie	33
5.11.3 Verkeer	33
5.11.4 Onderzoek naar alcohol en drugsgebruik	33
5.11.5 Coffeeshop	34
5.12 Kindermishandeling en huiselijk geweld	34
5.13 Jeugdwerkloosheid	34
• Jongerenpunt	34
5.14 Jongerenhuisvesting en woonbegeleiding	35
• Jongeren Woonbegeleiding Ooststellingwerf	35
• Kamer training Project (KTP)	35

• Wonen algemeen	35
5.15 Netwerken en vangnetten	36
• Netwerk Dienst- en Hulpverlening Ooststellingwerf	36
• Straathoekwerk	36
• Nescio	36
• Buurtnetwerken Jeugdhulpverlening	36
• Netwerk 12 +	36
5.16 Opvoedingsondersteuning	36
• Ouder- Kindochtenden	36
• Stapproject	36
• JIF	37
• Opvoeden Zo!	37
• Schouders onder ouders	37
• Opvoedondersteuning pubers	37
• Overig aanbod	37
• Gezinscoach	37
5.17 Informatieloket Jongeren	38
5.18 Participatie	38
• Jongeren en vrijwilligerswerk	38
• Maatschappelijke stages	38
• Jeugd in de Raad	39
• Raad in gesprek met Jeugd	39
• Burgerpanel	39
• Hyves	39
• Jeugdraad	39
• Fysiek opzoeken van jeugd	39
Bijlage 1	Samenvatting beslispunten
Bijlage 2	Inspraak
Bijlage 3	Literatuurlijst

1. Inleiding

Was jeugd jarenlang het ondergeschoven kindje, nu komt er op tal van terreinen weer interesse in de jeugd. Eigenlijk is dit niet vreemd. De jeugd is en heeft de toekomst. Zij zijn de volwassenen van morgen en dus is het belangrijk dat ze zich in gezonde, volwaardige burgers ontwikkelen. In Ooststellingwerf is het volgende bekend over de jeugd:

Het aantal achterstandskinderen is substantieel afgenomen. Wel hebben we hier te maken met een relatief grote groep met psychosociale klachten. Kinderen zijn in deze gemeente gemiddeld vaker lid van een sportclub maar hebben wel slechtere eetgewoontes. Wat alcohol en drugsgebruik betreft zitten we op het Friese gemiddelde. Wel blijkt rijden onder invloed een probleem¹.

1.1 Aanleiding

Op tal van terreinen en niveaus raakt men er van doordrongen dat er gewerkt moet worden aan jeugd(beleid). Op nationaal niveau is er een ministerie van jeugd en gezin dat zich richt op opvoeden en opgroeien. Ook is er de operatie JONG waarbij men de ketens in de jeugdzorg zo goed mogelijk op elkaar af wil stemmen. Dit landelijke beleid heeft zich ook in provinciaal en gemeentelijk beleid vertaald. Zo is er nu JONG in Fryslân en JONG in Ooststellingwerf.

In gemeente Ooststellingwerf ligt al jaren de nadruk op jeugd(beleid). In notities op het gebied van onder andere kunst en cultuur, sport en gezondheidsbeleid wordt nadrukkelijk aandacht aan de jeugd geschonken. Om nog beter uit de verf te komen vroeg de raad daarom om een integraal jeugdbeleid, waarin onder andere wordt aangegeven welke visie de gemeente ten opzichte van jeugdbeleid heeft en nog belangrijker, wat er allemaal wordt gedaan op het gebied van jeugdbeleid en hoe we willen werken aan jeugdbeleid in de toekomst. In het raadsprogramma is hiervoor het volgende kader gesteld:

“In nauw overleg met jongeren zullen we een plan opstellen gericht op jongeren in de gemeente. We willen jongeren zelf aan het woord laten over vrije tijd en sport. Op een moderne manier moet met hen gecommuniceerd worden. Er moet voldoende aantrekkende kracht van Ooststellingwerf zijn voor jonge mensen en hun kinderen. Dat betekent dat er gelegenheid moet zijn om uit te gaan in Ooststellingwerf. Er moeten voldoende sportvoorzieningen zijn. Stimulering van de sport bij de jeugd, bijvoorbeeld in combinatie met naschoolse opvang, vinden we van groot belang”.

1.2 Doel van de nota

Deze notitie beschrijft de huidige stand van zaken en de gewenste situatie op het gebied van integraal jeugdbeleid in de gemeente Ooststellingwerf, voor de periode 2008 - 2012.

1.3 Totstandkoming nota

Om te komen tot een integrale notitie jeugdbeleid is er bewust voor gekozen om diverse partijen te raadplegen, onder andere de raadsleden. Raadsleden zijn op basis van een “adoptieplan” op werkbezoek geweest bij verschillende groepen jeugd. Hun bevindingen dienen mede basis voor de verdere invulling van de visie op integraal jeugdbeleid.

Op 11 september heeft er een inspraakavond plaatsgevonden. Burgers en maatschappelijke organisaties kregen toen de gelegenheid om op de notitie te reageren. Tot 17 september was er gelegenheid om schriftelijk te reageren. Maatschappelijke organisaties kregen de notitie toegestuurd, burgers kregen de gelegenheid de notitie op verschillende plaatsen in te zien en (digitaal) op te vragen. De reacties zijn meegenomen in deze notitie.

Op de volgende pagina worden de verschillende partijen die betrokken zijn bij deze notitie nader toegelicht:

¹ Voor meer informatie over cijfers en feiten zie deel 2, hoofdstuk 4.

I. Jeugd en Ouders

Bij de totstandkoming van deze notitie is gepoogd zo interactief mogelijk met de verschillende partijen te communiceren. Om meer contact met de jeugd krijgen is een Hyves opgestart waarop jongeren naar hun mening wordt gevraagd en waarop ze ideeën kunnen plaatsen. Voor dit medium is gekozen omdat Hyves door veel jongeren wordt gebruikt.

Daarnaast heeft de raad actief contact gezocht met de jeugd. Zo heeft de raad een jongerendebat georganiseerd en zijn raadsleden naar verschillende maatschappelijke organisaties geweest waar ze hebben gesproken met jeugd.

De gemeente ging in mei en juni actief “de boer op” om met burgers te spreken over de Wmo. Onderdeel van de Wmo vormt het domein “opgroeien”. Met burgers hebben we besproken wat ze belangrijk vinden op het gebied van jeugd. De knelpunten die in deze gesprekken naar voren kwamen zijn ook meegenomen in deze notitie.

II. Maatschappelijke organisaties

Naast de burgers is er ook contact geweest met de organisaties die het jeugdbeleid uitvoeren. Er is contact geweest met de coördinatorpeuterspeelzalen, jongerenwerk, de JGZ, jongerensteunpunt, de JIF-coördinator, de Preventiemedewerker en de Halt-coördinator, met de politie en het onderwijs.

III. Ambtelijk

De nota is op een zo integraal en interactief mogelijke manier vorm gegeven. In het kader van de integraliteit hebben er intern verschillende gesprekken plaatsgevonden. Er is gesproken met (beleids)medewerkers van openbare werken, VROM, sociale zaken. Deze afdelingen hebben respectievelijk speeltuinenbeleid, verkeersbeleid, huisvesting en jeugdwerkloosheid in hun portefeuille. Ook hebben er intern binnen de afdeling gesprekken plaatsgevonden met de beleidsmedewerker Veiligheid, Leerplicht, Onderwijszaken, Sociaal cultureel werk, Kunst en Cultuur, Sport en Gezondheidsbeleid.

Om ervoor te zorgen dat alle “neuzen” dezelfde kant op staan is Partoer ingeschakeld. Zij brengen door middel van een quickscan de mate van integraliteit in beeld. Daarnaast doen ze handreikingen op het gebied van jeugdbeleid in de praktijk.

IV. Raad

Het primaat voor beleid ligt bij de raad. Daarom is de raad gevraagd naar zijn visie met betrekking tot jeugdbeleid.

V. B & W

Het college van B&W vormt het dagelijks bestuur en bepaalt de invulling van het beleid. De betrokken wethouder zet inhoudelijk de lijnen uit en is op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen met betrekking tot het beleid.

1.4 Leeswijzer

Deze notitie bestaat uit twee delen: deel 1 bestaat uit 2 hoofdstukken en beschrijft de visie en het beleidskader. Deel 2 bestaat ook uit 2 hoofdstukken. Eerst worden cijfers en feiten over de Ooststellingwerfse jeugd aan u gepresenteerd. Vervolgens wordt ingegaan op het aanbod dat er op dit moment al is op het gebied van jeugdbeleid en de zaken die nog missen. De Raad kan de keuze maken voor een basis, een medium of een optimaal jeugdbeleid. De constatering, inzet en beoogde resultaten van de verschillende beleidsvelden staan samengevat in bijlage 1. Wat dit financieel betekent staat weergegeven in bijlage 2. In bijlage 3 staan de uitkomsten van de inspraak. Ook is er een woordenlijst en een literatuurlijst opgenomen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de visie, doelstelling, beleidsuitgangspunten beschreven. Ook beschrijft dit hoofdstuk de beleidsvelden die de gemeente Ooststellingwerf op het gebied van jeugdbeleid onderscheidt. Deze onderdelen worden vertaald in concrete resultaten die we willen behalen in de periode 2008 - 2012.

2.2 Visie

De huidige visie op jeugdbeleid is nog steeds actueel. Deze luidt als volgt:

“De gemeente vindt het belangrijk dat kinderen en jeugd goed opgroeien en dat ze worden gestimuleerd in de zaken waar ze goed in zijn. Het beleid is erop gericht om de jeugd zo toe te rusten dat ze zelfstandige en zelfredzame volwassenen worden.”

2.3 Doelstellingen

Aan de hand van genoemde visie kunnen de doelstellingen voor het Integraal Jeugdbeleid 0-23 jaar als volgt worden geformuleerd:

- a) Het waarborgen van de rechten van het kind;
- b) Een sluitende “wraparound”² aanpak creëren voor jeugdigen van 0-23 jaar om maatschappelijke uitval onder jongeren te voorkomen. Waarbij de verantwoordelijkheid voor het gezin bij een coördinator moet liggen;
- c) Jeugd de kans geven om te doen waar ze goed in zijn;
- d) Indien nodig ouders ondersteuning bieden bij het opvoeden van hun kinderen;
- e) voorkomen van achterstand en uitval van jeugdigen in het onderwijs.
- f) Jeugd bewust maken van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Deze visie en doelstellingen (apart en in samenhang) vormen de legitimatie voor het ontwikkelen van beleid op velerlei terreinen die betrekking hebben op jeugdbeleid. Zo vraagt bijvoorbeeld doelstelling c ondermeer om een onderwijsbeleid (*cognitieve* ontwikkeling) en een sportbeleid (*lichamelijke* ontwikkeling)

2.4 Beleidsuitgangspunten

Bij het (nader) ontwikkelen van beleid gelden voor (in principe) alle beleidsterreinen de volgende uitgangspunten:

- Het gezin staat centraal;
- De levensloop van het kind als leidraad (doorlopende lijn 0-23);
- De gemeente wil behouden wat goed is en vernieuwen wat beter kan;
- De primaire verantwoordelijkheid voor de jeugd ligt, afhankelijk van de leeftijd van de jongeren, bij de ouders en/of bij de jongere zelf;
- De jongeren hebben zelf een belangrijke rol in het nemen van initiatieven;
- De gemeente investeert in jongeren maar is hierin aanvullend;
- De gemeente streeft naar efficiënt en effectief beleid;
- “wraparound care” en ketenzorg;
- Versterken van de sociale binding van jeugdigen onderling;

² Met wraparound wordt bedoeld dat problemen gelijktijdig en integraal door verschillende instanties worden opgepakt

- Voorkomen van overlast voor de omgeving waarin jeugdigen (individuen en groepen) verkeren;
- Niet repressief maar constructief.

2.5 Beleidsvelden jeugd

Het integraal jeugdbeleid in de gemeente Ooststellingwerf wordt opgedeeld in de volgende beleidsvelden:

- Peuterspeelzaal en kinderopvang
- Stimuleringsprojecten
- Onderwijs
- Netwerken op het gebied van onderwijs
- Vrije tijd
- Sport
- Sociaal cultureel werk
- Cultuur
- Jeugdgezondheidszorg
- Veiligheid en preventie
- Jeugdwerkloosheid
- Jongerenhuisvesting
- Netwerken en vangnetten
- Opvoedondersteuning
- Participatie

Daarnaast wordt er onderscheid gemaakt in de volgende leeftijdscategorieën: 0-4 jaar, 4-12 jaar, 12-17 jaar, 17- 23 jaar.

2.6 Resultaten, waar we naar toe willen werken

De doelstelling kan vertaald worden in de volgende resultaten, opgedeeld in de beleidsvelden. Bij de prioritering van de resultaten dienen we rekening te houden met het ambitieniveau van de gemeente. Voor meer informatie, zie bijlage 1. De resultaten zijn mede gebaseerd op de SWOT-analyse:

Strengths	Weaknesses
<ul style="list-style-type: none"> • Opvoedondersteuning bij jonge kinderen “Schouder onder ouders, opvoeden zo!”; • Stimuleringsprogramma’s Opstap, Opstapje, Piramide en “Ik ben Bas”; • Het opleidingsniveau van de jeugd gaat omhoog; • Een zorgzame samenleving; • Veel activiteiten georganiseerd door de welzijnsinstelling; • JOPPOP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondoorzichtigheid van het aanbod aan diensten; • Gebrek aan geschikte uitgaansgelegenheden voor jongeren; • Verschillende groepen jongeren maken in de praktijk niet gelijktijdig gebruik van het JOP.
Opportunities	Threats
<ul style="list-style-type: none"> • Animo voor een jeugdraad; • Ruimere openingstijden voor de Jops voor het organiseren van jongerencafé; • Centrum voor Jeugd en gezin; • Mogelijke dubbelingen in het aanbod van opvoedondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gebrek aan betrokkenheid van ouders bij de opvoeding van hun kinderen; • Gebrek aan betrokkenheid van jongeren bij het verenigingsleven; • Veel laag opgeleiden; • Groeiend aantal tienerzwangerschappen; • Alcoholgebruik (in relatie tot verkeer); • Vrij veel delicten voor de rechter (mogelijk samenhangend met alcohol en drugsmisbruik);³ • Problemen worden te laat opgepakt/aangepakt.

Een uitgebreide onderbouwing vindt u in deel 2, hoofdstuk 4 en 5.

³ Steketee, M., J. Mak, B. Tierolf, 2007, p. 115

Beleidsveld	Doelstellingen	Prioriteit vanuit de gemeente
Peuterspeelzaal en kinderopvang	huidige afspraken exploitatiesubsidie peuterspeelzalen handhaven. huidige kwaliteit peuterspeelzaal borgen	- ⁴
Stimuleringsprojecten	stimuleringsprojecten continueren	-
onderwijs	ontwikkelingen op dit beleidsveld worden opgenomen in de lokaal educatieve agenda	-
Netwerken op het gebied van onderwijs	ontwikkelingen op dit beleidsveld worden opgenomen in de lokaal educatieve agenda	-
Vrije tijd	De jeugd heeft behoefte aan voorzieningen om te kunnen bewegen zoals een skatebaan en sportveldjes Uitgaan	Middel -
Sport	Hoewel de jeugd in Ooststellingwerf in verhouding tot de rest van de provincie meer sport is, is het toch belangrijk sporten te stimuleren. Met name bij “verveelde” jongeren. Stimuleren van een ander sportaanbod	Hoog Middel
Sociaal cultureel werk	Openingtijden JOP verruimen Aanpak overlastveroorzakende hangjeugd In de kleinere dorpen een aanbod van jeugd activiteiten “Jeugdhonken” in Donkerbroek en Fochteloo	Middel Hoog Middel Middel/ Laag
Cultuur	Optreedmogelijkheden	Middel
Jeugdgezondheidszorg	Vormgeven aan het centrum voor jeugd en gezin.	Hoog
Criminaliteit en preventie	Inzetten op preventie	Hoog
Jeugdwerkloosheid	Door verschillende activiteiten vanuit sociale zaken dient dit verder te worden bestreden	Laag
Jongerenhuisvesting	Tekort aan betaalbare starterwoningen meenemen in toekomstig beleid	Middel
Netwerken en vangnetten	Opzetten van een netwerk 12+ voor het beter en vroeger signaleren van problemen.	Middel
Opvoedondersteuning	Een sluitend aanbod van opvoedondersteuning, ook voor ouders die extra ondersteuning nodig hebben Gezinscoach	Hoog Hoog
Participatie	Opzetten van jeugdraad Maatschappelijke stages Fysiek opzoeken van jongeren	Hoog Hoog Hoog

⁴ Deze onderdelen vallen onder het beleidsveld onderwijs en worden hier verder uitgewerkt.

2.7 JONG in Ooststellingwerf

Naast de bovenstaande resultaten zal er in Ooststellingwerf expliciet aandacht gaan naar de invulling van de vijf functies op de Wet op de jeugdzorg (zie voor meer informatie hoofdstuk 3). Dit is belangrijk, zoals ook al in doelstelling staat. We dienen ervoor zorg te dragen dat kinderen die zorg nodig hebben, niet buiten de boot vallen.

Binnen Ooststellingwerf wordt dit als volgt ingevuld:

<i>Preventie</i>	Dit dient gericht te zijn op risicogroepen, dient te gaan over actuele thema's en moet effectief zijn, de doelgroep aanspreken
<i>Informatie en advies</i>	Opvoed- en opgroeihulp moet voor alle ouders en jongeren tijdig bereikbaar zijn
<i>Signalering</i>	Het signaleringsnetwerk en de kwaliteit hiervan is zodanig georganiseerd dat vragen/ problemen/ risico's rond opgroei en opvoeding tijdig gesignaleerd worden
<i>Toegang tot het gemeentelijke hulpaanbod</i>	Het aanbod moet toegankelijk en herkenbaar zijn voor iedereen binnen de regio
<i>Licht pedagogische hulp</i>	Aanbod moet voor ouders en kinderen van alle leeftijden beschikbaar zijn

Daarnaast ziet de gemeente in het kader van JONG in Ooststellingwerf ook nog taken weggelegd op de volgende gebieden:

- Bemoeizorg
- Coördinatie van zorg op lokaal niveau
- Fysieke ruimte en voorzieningen en samenhang tussen de functies
- Met de toegang tot BJZ/ tweedelijns jeugdzorg en regionale samenhang.

3. (Wettelijke) kaders

De visie is mede gebaseerd op de wettelijke kaders die voor jeugdbeleid gelden. De kaders zijn al dan niet in samenspraak met de gemeente opgesteld zoals bij de BANS-criteria en het convenant JONG. Hieronder worden landelijke- provinciale- en lokale ontwikkelingen op het gebied van jeugd uiteengezet.

3.1 Landelijke kaders

Operatie Jong: sterk en resultaatgericht voor de jeugd

In de notitie ‘sterk en resultaatgericht voor de jeugd’ heeft het vorige kabinet zijn visie op jeugd omschreven. Het belang van het kind staat in de gehele aanpak centraal. Het denken vanuit instituties en voorzieningen lost de problemen die we nu bij de jeugd zien niet voldoende op. De levensloop van het individuele kind moet centraal staan. De situaties waarin het mis gaat of dreigt te gaan in de ontwikkeling van het kind zijn aanknopingspunten voor signaleren, ondersteunen en zo nodig ingrijpen. De acties moeten in een zo vroeg mogelijk stadium plaatsvinden.

Voor een samenhangend jeugdbeleid is het van groot belang dat voorzieningen voor de jeugd in een keten samenwerken. Deze keten moet sluitend zijn om uitval te voorkomen. Er is een goede balans nodig tussen enerzijds ‘overlaten, stimuleren en voorwaarden scheppen’ en anderzijds hulp bieden als dat echt nodig is. De gemeente is de meest geschikte partij om ervoor te zorgen dat deze aanpak en deze balans dicht bij jongeren, ouders en medeopvoeders gestalte krijgt.

Kader voor de operatie JONG vormt de wet op de Jeugdzorg dat hieronder wordt uiteengezet.

Wet op de Jeugdzorg

Per 1 januari 2005 is de Wet op de Jeugdzorg in werking getreden. Een belangrijk uitgangspunt van deze wet is het recht op de jeugdzorg. Elke jeugdige die een indicatie krijgt voor de jeugdzorg moet deze zorg ook binnen afzienbare tijd ontvangen. In de aanloop naar de Wet op de Jeugdzorg is er steeds meer behoefte ontstaan naar meer duidelijkheid over hetgeen in het domein, voorafgaand aan de geïndiceerde jeugdzorg, moet gebeuren voor jeugdigen om problemen te voorkomen en/of zo vroeg mogelijk te signaleren.

Dit heeft geleid tot het benoemen van vijf functies waaraan op lokaal niveau voorafgaand aan Jeugdzorg invulling moet worden gegeven. De functies dienen als een soort kapstok voor gemeenten en lokale instellingen.

Het gaat om de volgende vijf functies:

1. *Informatie- en adviesfunctie.* Voor iedereen is het duidelijk waarbinnen de gemeente informatie en advies over opvoeden en opgroeien te krijgen is.
2. *Signaleringsfunctie.* Voor alle partijen is duidelijk welke afspraken gelden voor het melden van verontrustende signalen van/of over gezinnen jeugdigen.
3. *Toeleidingsfunctie.* Alle betrokkenen weten welke afspraken gelden voor het beoordelen van gesignaleerde problemen en zonedig plegen van interventies. Ook behoort onder deze functie het doorverwijzen van cliënten naar lokale voorzieningen of Bureau Jeugdzorg.
4. *Licht pedagogische hulp.* Gezinnen en jeugdigen met opvoed- en opgroei problemen komen op de juiste plek terecht en zonedig is daar licht pedagogische hulp beschikbaar.
5. *Coördinatie van zorg.* Voor gezinnen van jeugdigen met meervoudige problemen die daar geen grip op hebben is daar coördinatie van zorg.⁵

Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning

Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt beoogd om meedoen voor iedereen mogelijk te maken. De Wmo is een paraplu waar een veelheid van wetgeving ondervalt. Zo valt de wet op de jeugdzorg, die hierboven werd beschreven binnen een van de domeinen van de

⁵ Checklist notitie jeugdbeleid, partoer, 2005

WMO, namelijk opgroeien. Binnen de WMO wordt naast een aantal nieuwe taken een beleidskader aangegeven. Een beleidskader dat beoogt om een andere verantwoordelijkheidsverdeling tot stand te brengen tussen overheid, samenleving en burger. Er wordt, meer dan nu het geval is, verantwoordelijkheid gelegd bij de burger zelf, bij de samenleving en bij het maatschappelijke middenveld. De Wmo richt zich dus op alle burgers. Op de ondersteuningsbehoefte en zij die het meedoen voor anderen mogelijk maken. Meer betrokkenheid en zorgen voor elkaar moet dan ook gezien worden als de hoofddoelstelling van de Wmo.⁶

De werkingssfeer van de Wmo en de verantwoordelijkheid van de gemeenten komen tot uitdrukking in 6 zogenaamde domeinen, te weten:

Domein 1: Samen leven in buurt en dorp

Domein 2: Opgroeien

Domein 3: Mantelzorg en vrijwilligers

Domein 4: Meedoen makkelijker maken

Domein 5: Preventie, zorg en opvang

Domein 6: Anders te werk

Op het jeugdbeleid is met name domein 2 van toepassing.

3.2 Gemeentelijk kader

In de notitie ‘Samen omzien naar elkaar’ wordt de WMO lokaal als volgt vertaald:

“We willen werken aan een toekomst waarin burgers zoveel mogelijk op eigen kracht doen en zelfredzaam zijn en hun medeverantwoordelijkheid nemen in de samenleving. Jonge burgers kunnen daar niet vroeg genoeg mee geconfronteerd en in begeleid worden. We richten ons dus niet alleen op jeugd en gezinnen met een verhoogd risico, op wat voor terrein dan ook, maar op alle jeugd en gezinnen.”

3.3 Provinciaal kader

Jong in Fryslân (JIF)

JiF is een provinciaal dekkend programma dat de vijf gemeentelijke functies van de Wet op de jeugdzorg in onderlinge samenhang vormgeeft. Hierdoor ontstaat er een lokaal en/of regionaal systeem van opvoed- en opgroeihulp met een eigen identiteit. De aansluiting met jeugdzorg wordt eenduidiger. Afspraken rond verwijzing en terugkoppeling kunnen eenvoudiger worden gemaakt, nagekomen en getoetst. Door de onderlinge samenhang van de gemeentelijke functies zal het preventieve aanbod beter op elkaar aansluiten en zal er meer gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden op lokaal en regionaal niveau. Naar verwachting zal de doorstroom naar de geïndiceerde jeugdzorg hierdoor verminderen.

Banscriteria

In het kader van het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl (BANS) hebben de overheden (rijk, provincies en gemeenten) op het gebied van jeugdbeleid een gezamenlijke visie geformuleerd die is vastgelegd in “Jeugdbeleid in Ba(la)ns (Den Haag 1999). In deze visie zijn vijf criteria genoemd die richtinggevend zijn voor het jeugdbeleid van alle overheden:

1. Samen met de jeugd: Beleid maak je samen met de jeugd (en hun opvoeders).
2. Balans in het jeugdbeleid: De aandacht niet alleen richten op de aanpak van problemen, maar ook extra investeren in de versterking van algemene voorzieningen voor de jeugd
3. Extra aandacht voor risico's: Niet wachten tot problemen op latere leeftijd ontstaan, maar kinderen op jonge leeftijd dichtbij huis, adequate zorg en ondersteuning geven.
4. De vraag centraal: het is van belang dat er een samenhangend voorzieningenaanbod komt dat antwoord geeft op de vragen van kinderen en jongeren. Daarvoor is samenwerking tussen overheden en samenhang in beleid een voorwaarde.

⁶ Samen omzien naar elkaar, beleidskader 2008- 2011 Wet maatschappelijke ondersteuning

5. Toegevoegde waarde van projecten: Projecten moeten ingezet worden ter versterking van het structurele aanbod. Ze moeten aansluiten op het bestaande beleid en er daadwerkelijk iets aan toevoegen. (Bans 2001)⁷

⁷ Checklist notitie jeugdbeleid, partoer, 2005

4.1. Inleiding

De jeugd is een hele brede groep. Zij loopt van 0-23 jaar. Een periode waarin de stadia van baby, peuter, kleuter, basisschoolleeftijd, pubertijd, jongere en jongvolwassene wordt doorlopen. Dit is een groep met grote verschillen wat betreft ontwikkeling en daarom is het erg lastig om eenduidig wat te zeggen over de jeugd van Ooststellingwerf. Hieronder worden de cijfers en feiten die bekend zijn uiteen gezet.

4.2 Leeftijdsopbouw

In Ooststellingwerf wonen in totaal 7058 jeugdigen op een bevolking van 26.221 inwoners. De groep is als volgt opgebouwd:⁸

0-4	:	1109
4-12	:	2634
12-17	:	1377
17-23	:	1938

4.3 Cijfers met betrekking tot welzijn en ontwikkelingskansen (2005)⁹

- Het aantal speelruimten is toegenomen tot 50
- Het aantal achterstandsleerlingen is afgenomen (grotere afname dan het landelijke gemiddelde) In totaal is 21,04% van de jeugd achterstandsleerling.¹⁰
- Er is een lichte stijging in kindermishandeling (maar lang niet zo sterk als het landelijk gemiddelde) 0,14%¹¹
- Er zijn minder kinderen in uitkeringsgezinnen in totaal 3,22%¹²
- Er waren meer werkloze jongeren 4,91%¹³
- Er waren relatief meer delicten voor de rechter, dit nam toe tot 3,14%
- Het aantal tienermoeders was in 2005 afgenomen tot 0,13% anno 2007 zien we weer een stijging¹⁴
- De zuigelingensterfte is sterk afgenomen tot 0,383%¹⁵
- De kindersterfte is substantieel afgenomen tot 0.¹⁶

4.4 Gegevens betrekking hebbende op de jeugdgezondheid:¹⁷

- Uit een rapport van de GGD blijkt dat kinderen in onze gemeente vooral op het gebied van psychosociale gezondheid, opvoeding en opgroeien slechter scoren. Zo is er ten opzichte van Friesland een relatieve grote groep met lichte en matige klachten
- In groep 2 ontvangen de kinderen in onze gemeente relatief meer zorg bij opvoeding en gedrag. In groep 7 en de onderbouw van het voortgezet onderwijs is dit minder.
- Op het gebied van overgewicht zit groep 2 van het basisonderwijs onder het Fries gemiddelde. Groep 7 en de onderbouw van het voortgezet onderwijs zit op het Fries gemiddelde
- Een relatief grotere groep jongeren is binnen onze gemeente lid van een sportvereniging. Wel zijn de eetgewoonten ongezonder
- Jeugdigen in VMBO 3 gebruiken minder alcohol en hasj of wiet dan het Fries gemiddelde
- Het percentage jeugdigen in de gemeente Ooststellingwerf in het basisonderwijs groep 2 met een achterstand in motoriek, spraak-taal en algemene ontwikkeling ligt substantieel lager dan het Fries gemiddelde.

⁸ Leeftijdsopbouw 1-1-2007

⁹ Kinderen in Tel, Databoek 2007, cijfers 2005 t.o.v. 2004

¹⁰ Kinderen in Tel, 2007, p. 353

¹¹ Percentage gemelde mishandelde 0t/m 17 jarigen

¹² Percentage 0- t/m 17 jarigen dat in een uitkeringsgezin woont.

¹³ Percentage werkzoekende werkloze jongeren van 16 t/m 24 jaar, anno 2007 hebben we erg weinig werkloze jongeren

¹⁴ 15- t/m 19 jaar anno 2007 neemt het aantal weer toe

¹⁵ Promillage zuigelingen van 0 tot 1 jaar dat sterft

¹⁶ Aantal 1- t/m 14 jarigen dat sterft

¹⁷ GGD Fryslân, Jaarrapportage, Gemeente Ooststellingwerf, Zorg voor de Jeugd, 2005- 2006

4.5 Gegevens met betrekking tot jeugdcriminaliteit:¹⁸

In Ooststellingwerf zijn in totaal 2006 109 incidenten minder gepleegd waarbij jeugdigen betrokken zijn dan in 2005. Relatief gezien heeft in de leeftijdscategorie 18-24 alleen Vlieland minder incidenten. Wymbritseradiel zit op hetzelfde niveau. In de categorieën 0-18 staan we relatief gezien op de 15^e plaats en bevinden we ons dus in het middensegment.

In Ooststellingwerf zijn in 2006 twee meisjes jonger dan 12 jaar betrokken bij een incident. 18% van alle verdachten uit Ooststellingwerf is minderjarig en 21% is tussen de 18 en de 25 jaar. In 2006 stonden er in de gemeente Ooststellingwerf geen minderjarige personen geregistreerd als veelpleger.

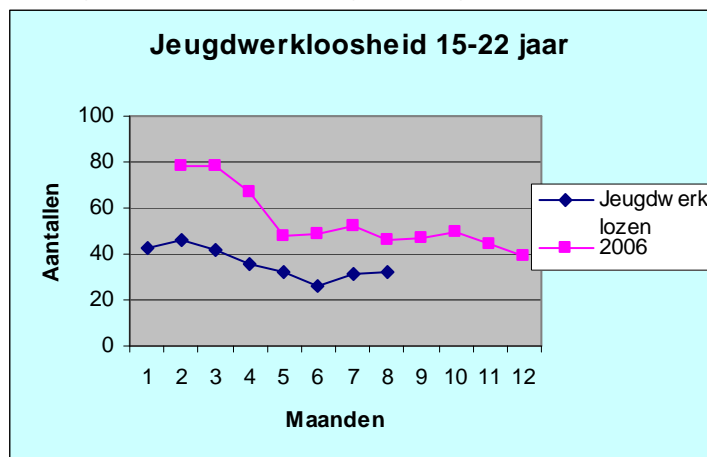
In 2006 vonden in Ooststellingwerf in totaal 329 incidenten plaats waarbij ten minste een verdachte betrokken was. Een daling van 86 incidenten ten opzicht van 2005. Zowel het aantal minderjarigen als de jongeren tussen de 18 en de 25 jaar zijn in 2006 minder vaak betrokken geweest bij een incident dan in 2005.

De verdachten die betrokken zijn bij deze incidenten zijn veelal afkomstig uit de eigen gemeente. Daarnaast zijn er relatief veel minderjarige inwoners uit Heerenveen bij deze incidenten betrokken.

Van de groep jonger dan 12 jaar, woonachtig in Ooststellingwerf zijn in 2006 twee als verdachte geregistreerd. In 2006 zijn 59 inwoners tussen de 12 jaar en 18 jaar uit Ooststellingwerf als verdachte geregistreerd. In 2005 lag dit aantal nog een stuk lager. Bij de groep 18 tot 25 jarigen zien we een afname; in 2006 betrof het nog 52 personen. De minderjarige verdachten uit Ooststellingwerf zijn doorgaans actief in de eigen gemeente. De verdachten zijn in de regel van het mannelijke geslacht.

Minderjarigen (0-18 jaar) die als verdachte in Ooststellingwerf zijn geregistreerd, zijn het meest frequent betrokken bij de volgende incidenten: vernieling (22 x), mishandeling (9x) Jongvolwassenen begaan eveneens vooral vernielingen (31x) en rijden onder invloed is een probleem (13x). Bij deze gegevens is in sommige gevallen sprake van recidive.

4.6 Gegevens met betrekking tot Jeugdwerkloosheid

Zoals u kunt zien is de jeugdwerkloosheid in Ooststellingwerf in 2006 sterk afgenomen. In 2007 is er echter nog minder jeugdwerkloosheid.

¹⁸ Politie Fryslân, Criminaliteitsbeeldanalyse-Jeugd 2006, Gemeentelijk deel- gemeente Ooststellingwerf

5. Aanbod van maatschappelijke organisaties verdeelt over de beleidsvelden

5.1. Inleiding

Het leven van kinderen speelt zich af op tal van terreinen. Thuis, op school maar ook buiten school op verenigingen en op straat. Om de omgeving van kinderen inzichtelijk te maken en dus ook om aan te geven waar zij allemaal mee te maken krijgen wordt in dit hoofdstuk hun leefwereld opgedeeld in verschillende terreinen. Van deze terreinen wordt aangegeven welke projecten er vanuit maatschappelijke organisatie worden georganiseerd.

5.2 Peuterspeelzaal en kinderopvang

Voor de leeftijdscategorie 0-6 jaar heeft de gemeente de volgende doelstelling geformuleerd: “Het opheffen van knelpunten in voorzieningen, er moet voldoende vraaggericht aanbod zijn voor kinderen en ouders in de voorschoolse periode.”

Peuterspeelzalen

Het doel van de peuterspeelzaal is het creëren van optimale ontwikkelingskansen voor alle kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar door het aanbieden van veelzijdige en passende speelmogelijkheden. De peuterleidster zorgt er voor dat de peuters op veel verschillende gebieden spelervaring opdoen, en zij begeleidt het samen spelen. Kinderen vanaf 2 jaar tot 4 jaar kunnen terecht op de peuterspeelzaal. Kinderen kunnen hier in principe 2 dagdelen terecht maar bij sommige groepen is dit ook wel 3 of 4 keer. De groepen bestaan uit 12- 15 kinderen.

Op alle speelzalen wordt gewerkt met de methodes Piramide en/of Ik ben Bas. Dit zijn programma's die kinderen in hun ontwikkeling stimuleren. Onder 5.3 worden deze programma's behandeld. Kinderen die deelnemen aan het intensieve Piramideprogramma kunnen een extra dagdeel naar de peuterspeelzaal.

Binnen de gemeente wordt er op de volgende plaatsen peuterspeelzaalwerk aangeboden:

- Appelscha 't Hummelhonk
- Donkerbroek Peuterpret
- Elsloo Pippeloentje
- Fochteloo De Korhoenkuikens
- Haulerwijk 't Kwetternest
- Makkinga 't Boemeltje
- Oldeberkoop Berend Botje
- Oosterwolde Nijntje
- Waskemeer De Boefkes

Kinderopvang

In onze gemeente zijn drie organisaties die kinderopvang aanbieden:

Stichting Kinderopvang 't Clowntje, onderdeel van Speelwerk Kinderopvang, Kindercentrum De Vuurtoren en Kindercentrum De Wigwam onderdeel van Stichting Kindercentra Noordenveld en Gastouderbureau Silke.

Stichting Kinderopvang 't Clowntje heeft twee locaties voor kinderopvang in de gemeente Ooststellingwerf. Eén locatie in Oosterwolde, met drie groepen dagopvang (0-4 jaar) en één groep buitenschoolse opvang (4-12 jaar). De andere locatie is in Appelscha. Daar zijn twee groepen voor 0-4 jarigen en één groep buitenschoolse opvang voor 4-12 jarigen.

Daarnaast verzorgt Kinderopvang 't Clowntje in de hele gemeente Ooststellingwerf gastouderopvang voor kinderen van 0-12 jaar.

Naast 't Clowntje verzorgt ook gastouderbureau Silke opvang in de gemeente Ooststellingwerf en omstreken. Gastouderopvang is voor kinderen van 0 t/m 12 jaar en vindt plaats bij de gastouder of bij het kind thuis.

De gemeente is verantwoordelijk voor de controle op en de registratie van de opvang. De organisaties opereren zelfstandig.

Vanaf 1 augustus 2007 moeten schoolbesturen gestalte hebben gegeven aan de aansluiting tussen school- buitenschoolse opvang.

5.3 Stimuleringsprojecten

Het algemeen jeugdbeleid is er op gericht voorwaarden te scheppen om jeugdige burgers met uiteenlopende talenten en mogelijkheden toe te rusten voor een volwaardige deelname aan de maatschappij. Daarom wordt er in deze gemeente sterk ingezet op voor- en vroegschoolse voorzieningen zodat de kinderen een zo goed mogelijke start maken. Hieronder worden de projecten benoemd.

Stapprojecten

Opstap is een tweejarig leer- en spelprogramma voor kleuters en hun ouders. Het is bedoeld voor kinderen van vier tot zes die een steuntje in de rug kunnen gebruiken als opstap naar groep 3 van de basisschool. Opstapje is een tweejarig leer- en spelprogramma voor peuters van twee tot vier jaar die nog niet naar de basisschool gaan. Opstapje is bedoeld als voorbereiding op de basisschool. Beide programma's hebben een pedagogische basis en stimuleren de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast bieden de Stapprojecten opvoedingsondersteuning aan ouders tijdens de huisbezoeken en de groepsbijeenkomsten. Aangrijpingspunt zijn de ouders oftewel het is een gezinsgericht programma. De werving voor de Stapprojecten vindt plaats via leerkrachten, peuterleidsters, maatschappelijk werk, Vluchtelingenwerk, Friesland College, consultatiebureaus, logopedie, etc.

Piramide

Het Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-programma Piramide is een programma voor alle kinderen, maar het is in het bijzonder geschikt voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het geeft de kinderen ruimte om zelfstandig te spelen, te werken en te leren. Piramide is een totaalprogramma. Het richt zich op acht gebieden die een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van een kind, uiteenlopend van denk- en taalontwikkeling tot creatieve en persoonlijkheidsontwikkeling. Door in de Voor- en Vroegschoolse periode een stevige basis te leggen, hebben de kinderen straks in groep 3 een goede kans op succes. Alle ontwikkelingsgebieden krijgen expliciet aandacht.

In Ooststellingwerf wordt op vier peuterspeelzalen en zes basisscholen gewerkt met het intensieve programma van Piramide. Met intensief wordt bedoeld met de inzet van een tutor. Vanaf 1 augustus 2007 wordt op de overige vijf peuterspeelzalen en zes scholen voor primair onderwijs met een 'lightvariant' van Piramide gewerkt. Dat wil dus zeggen zonder de inzet van een tutor.

Ik ben Bas

Het taalstimuleringsprogramma 'Ik ben Bas' wordt gebruikt op de peuterspeelzalen waar niet met het VVE-programma Piramide wordt gewerkt. Omdat vanaf 1 augustus 2007 alle peuterspeelzalen met Piramide werken, intensief of 'light', worden de materialen van deze methode aanvullend op het Piramideprogramma gebruikt.

Constatering

In de sociale atlas heeft u kunnen lezen dat met name de jongste groep kinderen het in deze gemeente goed doen

Inzet

De programma's in stand houden

Resultaat

Goede resultaten bij de jongste groep kinderen

5.4 Onderwijs

Zoals in 5.3 al werd aangegeven wordt het jeugdbeleid gericht op het scheppen van voorwaarden zodat de jeugd volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij. Voor onderwijs betekent dit dat de ontplooiingskansen van jeugdigen moeten worden vergroot en dat achterstand en uitval moet worden voorkomen. Hieronder worden de ondersteuningsprogramma's op het gebied van onderwijs beschreven.

Preventieve logopedie

Op basisscholen komt een logopedist langs om aan de hand van onderzoek bij kinderen vroegtijdige stoornissen op het gebied van stem, spraak, taal, mondgedrag en gehoor/ luisterfunctie op het spoor te komen. Wanneer de screening hiertoe aanleiding geeft, wordt er een uitgebreider logopedisch onderzoek verricht. Voor logopedie zijn op dit moment wachtlijsten.

Onderwijskansenbeleid

Het Onderwijskansenproject (OKP) Fryslân wordt in de periode januari 2002 tot augustus 2006 uitgevoerd op 30 scholen in 13 gemeenten, waaronder Ooststellingwerf. De scholen zijn verdeeld in 20 A-scholen (met een intensief schoolspecifiek programma) en 10 B-scholen (met een minder intensief programma). Obs 'It Twaspan' in Haulerwijk behoort tot de A-scholen en obs 'De Boekhorst' in Oosterwolde en obs 'Mr. K. J. Dijkstra' in Elsloo tot de B-scholen.

Het algemene doel van OKP Fryslân is autochtone achterstandsleerlingen, de zogenaamde 1.25 leerlingen, betere kansen te bieden op een succesvolle loopbaan.

Het evaluatieonderzoek van de Fryske Akademie bevestigt in een onafhankelijke rapport de positieve resultaten die er zijn geboekt. In de onder- en middenbouw (t/m groep 5) zijn goede resultaten en vorderingen geboekt bij het begrijpend lezen. In de bovenbouw (t/m groep 8) maken de leerlingen goede vorderingen op taal. De inzet op VVE, taal- /leesactiviteiten, sociaal-emotionele ontwikkeling, leerlingenzorg, zelfstandig werken en adaptief onderwijs lijken te hebben bijgedragen aan deze positieve effecten. Een betere schoolorganisatie, een betere doorgaande lijn, professionelere leerkrachten en verbetering van het pedagogisch-didactisch handelen zijn succeservaringen die door alle scholen worden genoemd. Deze structurele verworvenheden zullen in de toekomst leiden tot betere leerlingprestaties. Bestrijding van onderwijsachterstanden blijkt (steeds weer) een langdurig en hardnekkig proces te zijn.. Voor het inlopen van nog bestaande achterstanden in Fryslân en de algemene kwaliteitsverbetering zal een Friese voortzetting van het OKP, zoals zich dat de afgelopen vier jaar heeft ontwikkeld, met provinciale middelen moeten plaatsvinden.

Provinciale nota 'Boppeslach'

Op 8 november 2006 hebben Provinciale Staten de provinciale onderwijsnota 'Boppeslach' vastgesteld. Het hoofddoel van de nota is om een belangrijke bijdrage te leveren aan het verbeteren van de onderwijskundige kwaliteit van het Friese basisonderwijs in een periode van zes jaar. De drie invalshoeken zijn:

1. Werken aan het integraal taalbeleid om de kwaliteit van het taalonderwijs in het algemeen en die van het fries in het bijzonder te versterken.
2. Systematisch verbetering van de onderwijskundige kwaliteit om de leerresultaten op een hoger peil te brengen.
3. Aandacht voor effectievere leerlingenzorg door het realiseren van brede scholen.

Schakelklassen

De Schakelklas levert een belangrijke bijdrage aan het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden. De Schakelklas volgt op de kernafdeling van sbo 'De Kampingerhof' en is bestemd voor leerlingen, die voorbereid worden op vervolgonderwijs. De instroom gebeurt grotendeels vanuit de kernafdeling, maar ook leerlingen vanuit het basisonderwijs kunnen deze tussenstap nodig hebben. De criteria tot toelating (wettelijke verplichting) zijn 24 april 2007 door het college van B&W vastgesteld.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

In het kader van het project 'Veilige School' houden basisscholen in de gemeente Ooststellingwerf kiezen tussen twee methoden die de sociaal- emotionele ontwikkeling van kinderen stimuleren. De scholen hebben bij de aanschaf van de methode de helft van het bedrag vergoed gekregen. De christelijke basisscholen werken vooral met de zogeheten SOEMO-kaarten.¹⁹ De meeste openbare basisscholen hanteren de methode Leefstijl. Deze methode omvat een scala aan vaardigheden zoals kennismaken, luisteren, communiceren, zelfvertrouwen, gevoelens uiten, assertiviteit en weerbaarheid, conflicten oplossen, omgaan met groepsdruk, risico's inschatten en doelen stellen.

Schoolmaatschappelijk werk

Sinds het schooljaar 2006- 2007 is op de scholen in Ooststellingwerf het schoolmaatschappelijke werk actief. Zij ondersteunen het onderwijs bij problemen waarmee ze soms geconfronteerd worden. In toenemende mate krijgen scholen te maken met gedrags- en ontwikkelingsproblemen bij leerlingen en opvoedingsproblemen in de gezins- en schoolsituatie. Deze problemen liggen soms buiten de taakstelling van het onderwijs. Het schoolmaatschappelijk werk is een partner die de school hierbij aanvult en ondersteunt.

Rebound

Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs hebben middelen van het Rijk gekregen om een reboundvoorziening uit te werken en in te richten. De rebound is bedoeld als tijdelijke opvang van leerlingen die om gedragsmatige redenen niet meer handhaafbaar zijn in de actuele schoolsituatie. De reboundvoorziening kan worden beschouwd als onderdeel van de gehele interne én externe zorgstructuur rondom de leerling: de school, het samenwerkingsverband en de regionale zorgstructuur. De school is en blijft natuurlijk primair verantwoordelijk voor een veilig schoolklimaat. Gezien de "dichtheid" van de voorzieningen in onze regio, het totaal aantal leerlingen en de mogelijkheid om expertise te delen is gekozen voor samenwerking tussen de drie samenwerkingsverbanden: SWV Midden- en Oost-Friesland (3.01), het klaverblad SWV PC Friesland Drachten e.o. (3.02), SWV Zuid-Friesland (3.04). Ook REC4 (Speciaal onderwijs ZMLK cluster gedragsproblematiek) maakt deel uit van het samenwerkingsverband. De sluisgroep valt momenteel onder verantwoordelijkheid van REC4.

Uiteraard spelen ook het RMC Friese Wouden (leerplicht) en de betrokken gemeentes een belangrijke rol bij de totstandkoming en vormgeving van de Reboundvoorziening.

De reboundvoorziening biedt een continuüm aan zorg, zodat zorg op maat kan worden geboden.

Binnen de reboundvoorziening onderscheiden we:

- de observatiegroep (voorheen sluisgroep): verblijfsduur 6 weken, onderzoek naar de oorzaken van het probleemgedrag; advisering vervolgtraject;
- de time-out: verblijfsduur maximaal 6 weken, eigen schoolprogramma, handelingsplan, reguleren gedrag en aanleren sociale vaardigheden; vervolgtraject gericht op VO-school van herkomst;
- de trajectgroep: dagprogramma voor meer dan 6 weken; geen of gefaseerde terugkeer naar VO; maatwerk vervolgtraject op basis van interesses en competenties van de leerling.

RMC

RMC staat voor Regionale Meld- en Coördinatiefunctie. Het doel van de RMC-functie is:

- Het in beeld krijgen van het totaal aantal voortijdige schoolverlaters in de regio via melding door scholen en registratie door de contactgemeente
- Het teruggeleiden van voortijdige schoolverlaters naar het onderwijs om een startkwalificatie te behalen.

Wanneer een leerplichtige leerling als voortijdig schoolverlater wordt geregistreerd geldt dat de leerling door de leerplichtambtenaar wordt begeleid terug richting onderwijs. Hierbij wordt, indien nodig, gebruik gemaakt van een instelling als jeugdhulpverlening. Een niet leerplichtige leerling

¹⁹ SOEMO staat voor SOciaal EMotionele Ontwikkeling

wordt door een trajectbegeleider die in het kader van de RMC-wet is aangesteld, geleid naar het onderwijs met het doel een startkwalificatie te behalen, of richting arbeidsmarkt met het doel de maximaal haalbare arbeidsmarktpositie te verwerven (indien een startkwalificatie niet haalbaar is.)

Brede School

De brede school is een netwerk van onderwijs en andere voorzieningen voor kinderen en ouders zoals opvang, zorg, welzijn, cultuur, sport enz. met als doel de actieve deelname van kinderen aan de samenleving te bevorderen, kinderen een goede dagindeling te bieden, mogelijke achterstanden van kinderen weg te nemen en hun sociale competentie te vergroten (definitie van de ministeries van OCW en WVS; beleidsbrief OCW/VWS 2000).

Invoering van een school met een breed vormingsaanbod zal worden nagestreefd, zo mogelijk per dorp. De invulling kan per dorp/school verschillen. Kenmerkend is echter:

- a. het werken vanuit een gezamenlijke visie;
- b. een hechte samenwerking tussen scholen en betrokken instellingen;
- c. een breed aanbod aan voorzieningen op het gebied van onderwijs, sociaal cultureel werk, kunsteducatie, bibliotheek, thuiszorg, wijkverpleging, peuterspeelzaalwerk en diverse vormen van kinderopvang;
- d. de doorgaande lijn in opvoeding en onderwijs
- e. binnen- en buitenschoolse activiteiten
- f. ouderbetrokkenheid
- g. een sluitend zorgsysteem

Inzet

Ontwikkelingen op dit beleidsveld worden opgenomen in de Lokale Educatieve Agenda

Resultaat

Voorkomen/ terugdringen van onderwijsachterstanden

5.5 Netwerken op het gebied van scholing

Binnen het onderwijs zijn verschillende teams actief die zich bezighouden met onderwijs of met specifieke leerlingen. Ze spelen een belangrijke rol bij het signaleren van individuele problemen of maatschappelijke tendensen. Hieronder worden deze clubs weergegeven.

Zorgplatforms basisonderwijs

Deze platformen komen 1 keer per 14 dagen bij elkaar en hierin worden kinderen besproken.

Zorg-advies teams voortgezet onderwijs (ZAT-teams)

Er vindt afstemming plaats, zorgen kunnen worden gedeeld en er vindt advies en consultatie plaats. Vanuit het zorgteam is er een link naar de reguliere hulpverlening. Plus deelname in zorgteams van JIF coördinator en/of coördinator sociaal team.

Aansluiting Basisonderwijs en Voortgezet Onderwijs (BOVO)

De werkgroep BOVO is een samenwerkingsverband dat zich inzet voor het creëren van een doorgaande lijn van de basisscholen naar het voortgezet onderwijs. De nadruk ligt op de samenwerking in de doorgaande lijn. Van het voortgezet onderwijs is alleen het Stellingwerf College hierbij betrokken.

Regiegroep Lokaal Stimuleringsbeleid (LSB)

In de planperiode 2002-2006 van het Lokaal Stimuleringsbeleid is in maart 2003 de regiegroep LSB van start gegaan. Deelnemers aan de regiegroep zijn vertegenwoordigers van primair onderwijs, welzijnswerk, peuterspeelzaalwerk, thuiszorg, onderwijsbegeleidingdienst, maatschappelijk werk, Weer Samen Naar School (WSNS), GGD en gemeente. De regiegroep is in deze planperiode zowel de schakel tussen de diverse werkgroepen als ook de schakel tussen de werkgroepen en de adviesgroep

Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO). Vanaf de inwerkingtreding op 1 augustus 2006 van de wet OnderwijsAchterstandenBeleid (OAB) fungeert de regiegroep LSB als adviesgroep voor het verplichte overleg tussen schoolbesturen en gemeenten. Onder andere vanwege deze functie is de regiegroep uitgebreid met een vertegenwoordiger van het Voortgezet Onderwijs. Omdat zowel de schoolbesturen als de overige betrokken partners in de regiegroep zijn vertegenwoordigd, wordt in deze groep de Lokale Educatieve Agenda opgesteld en worden de afspraken gemaakt.

Weer Samen Naar School (WSNS)

Project WSNS is opgestart om de groei van het speciaal onderwijs terug te dringen. Het doel van WSNS is kinderen, daar waar mogelijk, op de basisschool passende zorg en passend WSNS onderwijs aan te bieden zodat ze op hun eigen school kunnen blijven. Hiervoor werken basisscholen samen met scholen voor speciaal basisonderwijs. Het is de bedoeling dat zo de deskundigheid van de scholen voor speciaal onderwijs wordt binnengebracht in de "gewone scholen". Elk jaar moet daartoe een zorgplan worden opgesteld. In dit plan staat aangegeven hoe het samenwerkingsverband zorgt voor een goede opvang. Zo kunnen leraren uit het speciaal basisonderwijs leerlingen in de basisschool begeleiden. Of er komen op de basisschool hulpklassen, interne begeleiders of remedial teachers. Op die manier krijgt de basisschool 'meer gespecialiseerde handen' in huis.

Het bestuur van dit samenwerkingsverband wordt gevormd door een vertegenwoordiging van alle deelnemende schoolbesturen. Ieder samenwerkingsverband heeft een Permanente Commissie Leerlingenzorg: de PCL. Deze commissie beoordeelt of plaatsing op een speciale school voor basisonderwijs noodzakelijk is of dat de leerling andere zorg nodig heeft die op de eigen of op een andere school binnen het samenwerkingsverband kan worden geboden. De PCL kan dus ook een adviserende rol hebben. Een PCL beslist alleen over toelaatbaarheid, niet over toelating. De schoolleiding van de speciale school voor basisonderwijs beslist uiteindelijk over de toelating.²⁰

Inzet

Ontwikkelingen op dit beleidsveld worden opgenomen in de Lokale Educatieve Agenda

Resultaat

Voorkomen/ terugdringen van onderwijsachterstanden

5.6 Vrije tijd

Een groot deel van de week ligt voor een kind vast, dan moet het namelijk naar school. Er is echter ook tijd die anders ingevuld moet worden. Kinderen vullen hun vrije tijd op veel verschillende manieren in, door thuis of bij vriendjes te spelen of te knutselen, door op straat te spelen of in de speeltuin. Daarnaast zijn er ook verschillende clubs en verenigingen waar ze lid van kunnen worden, bijvoorbeeld verenigingen op het gebied van sport of op het gebied van muziek.²¹ Er wordt binnen deze gemeente echter ook veel voor de jeugd georganiseerd buiten het clubverband. Hieronder worden deze activiteiten weergegeven.

Speel- o- theek

In de gemeente Ooststellingwerf zijn drie speel-o-theeken. Speel-o-theek Oosterwolde, speel-o-theek De Flierefluit in Haulerwijk en Pippeloentje in Appelscha. Speel-o-theeken lenen speelgoed uit en adviseren ouders over speelgoed.

Speelvoorzieningen

Binnen de gemeente Ooststellingwerf zijn er 70 openbare speelplaatsen met speelvoorzieningen waar kinderen kunnen spelen. Door de afdeling Openbare Werken (OW) wordt op dit moment gewerkt om aan speelbeleid om zodoende een gerichte invulling te geven aan deze openbare speelvoorzieningen.

²⁰ http://www.de-adelaar.nl/e107_files/downloads/SchoolgidsAdelaar2006.doc, http://www.jajuf.nl/wsns_algemeen.htm

²¹ Muziek wordt onder het kopje cultuur behandeld.

Het speelbeleid is gericht op kinderen in de leeftijdscategorie van 0- 18 jaar. Bij de inrichting wordt rekeninggehouden met de behoefte, het gebruik en het ruimtebeslag van de verschillende doelgroepen. Het is gebleken dat jongeren behoefte hebben aan plekken om te bewegen, zoals een voetbal- of basketbalveldje.

Mobiele skatebaan

Scala beschikt over een mobiele halfpipe. Deze staat op verzoek van skate jongeren en kinderen en in overleg met verenigingen voor Plaatselijk Belang en omwonenden, regelmatig op een andere plek in Ooststellingwerf. De skatebaan wordt goed benut. Daarom blijft met name in de grotere plaatsen behoefte aan een vaste skatebaan. Scala heeft daarom nu samen met de skatejeugd bij het JOP in Oosterwolde skate elementen geplaatst

Spelweek

Voor de leerlingen van de groepen 5, 6, 7 en 8 van alle basisscholen in de gemeente Ooststellingwerf de vakantiespelweken georganiseerd.

Per week spelen er plm. 150 kinderen in groepen van 12-15 personen. Gespeeld wordt er in de bossen van Appelscha, met zoveel mogelijk natuurlijk materiaal en met elke week een ander spelthema. De leiding bedenkt dat thema zelf en werkt het verder uit.

Kinderen doen één week mee en bouwen hun eigen hutten waarin bij regen kan worden geschuild. Ze doen veel zogenaamde grote tik- en zoekspelen met de hele groep. Bijvoorbeeld: totemroof, vossenjacht en douanespel. Ook zijn er nogal wat andere ludieke, sportieve en creatieve activiteiten, die passen binnen het spelthema.

De leiding bestaat uit oudere jeugd en jongvolwassenen, gedeeltelijk woonachtig in de gemeente. Vaak heeft deze leiding vroeger zelf ook meegedaan aan de spelweek en zijn zij hierdoor enthousiaste vrijwilligers.

Uitgaan

Op de vraag wat jongeren graag zouden willen kregen we vaak het antwoord “een uitgaansgelegenheid.” De gemeente heeft niet als taak om een disco uit te baten. Ondernemers met een goed plan zijn van harte welkom.

Constatering

Het is gebleken dat jongeren behoefte hebben aan plekken om te bewegen, zoals een voetbal- of basketbalveldje of een skatebaan

Inzet

Deze gegevens meenemen in het speelbeleid

Resultaat

Goede speelvoorzieningen

5.7 Sport

Op het gebied van sport is er veel te doen in Ooststellingwerf want er is een grote diversiteit aan sportverenigingen. Daarnaast wordt sport ook vanuit de gemeente gestimuleerd. Met het breedtesportproject ‘Opstelling’ wordt geprobeerd de jeugd in beweging te krijgen. Opstelling is een samenwerkingsverband tussen Opsterland en Ooststellingwerf. Met Opstelling willen de gemeenten een impuls geven aan sport in de twee gemeenten. Opstelling loopt van 2005 tot en met 2008. Daarna moeten activiteiten ingebed zijn in de verenigingsstructuren als reguliere activiteiten.

whoZnext

whoZnext is een product van Opstelling. Opstelling ondersteunt whoZnext. Het doel van whoZnext is om de jeugdparticipatie in de georganiseerde sport te bevorderen. Dit doet whoZnext door jongeren in de leeftijd van 14 tot 18 jaar de gelegenheid te geven om binnen hun sportvereniging activiteiten te organiseren die aansluiten bij hun wensen en behoeften.

Sport...Oké!

Sport...Oké! is een samenwerking tussen scholen en sportverenigingen. Het doel van Sport...Oké! is om leerlingen meer aan sport te laten doen en een impuls voor het bewegingsonderwijs. Opstelling ondersteunt sportverenigingen die hun sport onder de aandacht willen brengen bij scholen met een bijdrage per leerling per les.

Scholen voor voortgezet onderwijs (Stellingwerf College en CSG Liudger) organiseren gezamenlijk met Opstelling kennismakingslessen met meer trendy sporten en onbekende sporten.

Activiteiten die in dit kader worden georganiseerd zijn:

- Badminton: AFC Appelscha
- Tafeltennis: TTV Appelscha
- Skeelers: skeelervereniging De Draai uit Haulerwijk.
- Taekwondo: Chon-Ji Kwan, Oldeberkoop

Sport Extra

Basisschoolleerlingen kunnen te maken krijgen met een motorische achterstand. Dit komt tot uiting tijdens de bewegingsles op school, maar ook bij het sporten bij een vereniging of het spelen met andere kinderen. Sport Extra wil het lesgeven aan deze kinderen stimuleren door een impuls te geven aan het bewegingsonderwijs en de motorische remedial teaching (MRT).

JuniorCoach

Dit project is bedoeld voor sporters van 15 t/m 18 jaar en hun sportclub. Jongeren worden gestimuleerd om trainingen te verzorgen en jonge kinderen te begeleiden. Dit doen ze doormiddel van een trainingsstage van 10 weken bij hun eigen club. Het project is bedoeld voor jongeren die hun leidinggevende capaciteiten en vaardigheden willen ontwikkelen. Tevens is dit positief voor sportverenigingen die op deze manier worden geholpen aan een nieuw jong technisch kader. Ook het Stellingwerf College (door middel van het jongerenproject) en Scala (via de Bijspringer) werken samen met Opstelling. Uitbreiding naar CSG Liudger Waskemeer wordt onderzocht.

BOS-impuls

BOS staat voor Buurt Onderwijs en Sport. De BOS-impuls is erop gericht gemeenten te ondersteunen bij hun aanpak van achterstanden van jeugdigen van 4 tot 19 jaar op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen. Deze achterstanden kunnen zich uiten in ongezond leefgedrag, overgewicht, bewegingsarmoede, rondhangen uit verveling, psychosociale problemen, gebrek aan sociale vaardigheden, voortijdig de school verlaten (schooluitval) en (kleine) criminaliteit. Bos stimuleert beweging en sportdeelname van kinderen en jongeren en laat hen daarnaast kennis maken met verschillende sporten.

Naast het element van gezondheid vergroot het ook de maatschappelijke participatie en de sociale binding van kinderen en jongeren in het dorp en versterkt het hun sociale competenties. Het project is gericht op jeugd van 4-12 jaar en van 12-19 jaar en zal moeten bijdragen aan het bieden van een zinvolle vrijetijdsbesteding en het tegengaan van overlast door het bieden van sportactiviteiten voor deze doelgroepen. De BOS-impuls wordt uitgevoerd in Haulerwijk en Waskemeer.

Constatering

- Hoewel de jeugd in Ooststellingwerf in verhouding tot de rest van de provincie meer sport, is het toch belangrijk sporten te stimuleren. Met name bij “verveelde”jongeren. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat voor met name de hanggroepjeugd sport een goede manier is om uit de problemen te blijven²²
- Tijdens de inspraakavond kwam naar voren dat jongeren graag andere sporten willen beoefenen, dan dat de sportverenigingen aanbieden

²² Peter van der Laan van de UvA tijdens symposium Minister van Jeugd en Gezin, Vrije Universiteit Amsterdam

Inzet

- BOS-project en breedtesport project
- De gemeente kan de dialoog tussen jongeren en sportverenigingen op gang brengen

Resultaat

- Sportaanbod dat aansluit op de vraag
- Minder jeugd die hangt op straat

5.8 Sociaal Cultureel werk

Het sociaal cultureel werk wordt in Ooststellingwerf uitgevoerd door Stichting Scala. Scala is in meerdere dorpen actief om vanuit het dorps huis of het sociaal cultureel centrum activiteiten te organiseren. De activiteiten organiseert ze vanuit de volgende centra:

- De Kompaan Oosterwolde
- JOP Oosterwolde
- Harambe Appelscha
- Tropical Appelscha
- Jongerenactiviteiten Elsloo
- 't Haventje Makkinga
- De Blughut Oldeberkoop
- De Samensprong Haulerwijk
- MFC Waskemeer / Dorps huis 't Ald Leger in Waskemeer

Vanuit Scala worden de onderstaande activiteiten voor de jeugd georganiseerd.

Activiteiten voor kinderen (leeftijd 4 tot 12 jaar)

- Discokids,
- Kidszz net (internetcafé voor kinderen)
- Kinderclub
- Kindertheater
- Kinderyoga
- Kleuterdisco
- Straatspeeldag
- Naschoolse activiteiten
- Technika-10 Een cursus in Techniek die speciaal voor meiden van 10 tot 13 wordt georganiseerd.
- Meidenclub Knutselen, kletsen en samen gezellige dingen doen.

Activiteiten voor jongeren (Leeftijd 12 jaar en ouder)

- Mountainbike tochten
- De zeephelling
- Uitjes
- Paintballen
- Beach volleybal
- Musea bezoeken
- Double track
- debat: lagerhuisdebat
- Popworkshop
- Survival
- Theater
- Buikschuiven
- De bagger doe-tocht
- Karten
- Beach voetvolleybal
- Meidenwerk
- Disco
- Internetcafé voor jong
- LAN-party
- School is out
- Sportactiviteiten
- De uitdaging

- DJ-cursus	- Djembee-cursus
- JOPPOP	- Oefenruimte voor bands
- Poppodium	- Popworkshop
- Begeleiding (jonge)vrijwilligers	- Cursussen barbekeer
- Voorlichting o.a. alcohol en drugs	
- Cursus knoppen/ PA/ disco draaien en zanginstallatie	

Veel van de activiteiten die door Scala worden aangeboden worden gegeven door vrijwilligers of zijn kostendekkend, hierdoor zijn er geen hoge kosten voor de gemeente aan verbonden.

Door de jeugd is aangegeven dat ze het jammer vinden dat Scala in het weekend beperkt open is.

Ook is tijdens de WMO-bijeenkomsten voornamelijk door ouderen opgemerkt dat er in de dorpen Donkerbroek, Ravenswoud, Fochteloo en Nijerberkoop behoefte is aan activiteiten voor de jeugd. In Donkerbroek en Fochteloo is er volgens de ouderen zelfs behoefte aan een jeugdhonk, afwegingen hierover zullen plaats moeten vinden binnen het accommodatiebeleid.

Ander jongerenwerk

Naast het sociaal cultureel werk zijn er ook andere organisaties die zich bezig houden met activiteiten voor jongeren. Te denken valt aan de scouting of het jeugdwerk van de kerken. Door de inzet van deze organisaties, en het beschikbaar stellen van hun ruimten, is er in de dorpen meer voor de jeugd te doen.

Hangjeugd

In de gemeente Ooststellingwerf kennen we een aantal groepen "hangjongeren". Sommige van deze groepen zijn rustig, anderen leiden tot overlast. De overlast verschilt van schreeuwen, anderen een onveilig gevoel geven maar ook het vernielen van andermans spullen. Er dient apart een aanpak ontwikkeld te worden om de overlast en de achterliggende oorzaken aan te pakken.

Constatering

- Jongeren willen graag dat de openingstijden van de JOPs worden verruimd
- Tijdens de WMO-bijeenkomsten vonden ouderen dat er behoefte is aan activiteiten voor de jeugd in de kleinere dorpen
- Er is behoefte aan een aanpak met betrekking tot hanggroepjongeren en hangplekken

Inzet

- Openingstijden van de JOPs verruimen
- Activiteiten die aansluiten op de wensen van jeugd in de kleine kernen
- Aanpak met betrekking tot hanggroepjongeren en hangplekken

Resultaat

- Een beter aanbod van ruimte en activiteiten
- Minder overlastveroorzakende jeugd

5.9 Cultuur

De Kunst- en Cultuurnota 2006- 2009 is met name gericht op het betrekken van jeugd en jongeren tot en met 23 jaar bij cultuur. Dit gebeurt op het terrein van Kunst en cultuureducatie, Media en Letteren en Podiumkunsten.

Kunst en Cultuureducatie

Het onderdeel Kunst en Cultuureducatie is gericht op:

- Het bereiken van jeugd en jongeren tot en met 23 jaar;
- Stimuleren en integreren van Cultuureducatie in lesprogramma's onderwijs;
- Samenwerking tussen netwerkpartners bevorderen en stimuleren van culturele netwerken;
- Ondersteuning van op jongeren gerichte amateurkunstbeoefening door professionele organisaties, zoals Centrum voor de Kunsten a7;
- Het vak Heemkunde primair zien als de eigen verantwoordelijkheid van scholen.

Media en letteren

De bibliotheek wil zich inzetten voor leesbevordering- en taalverbeteringsprojecten voor jeugd en jongeren tot en met 23 jaar.

Podiumkunsten

Onder podiumkunsten kunnen alle activiteiten die op een podium plaatsvinden worden gerekend. Men kan hierbij denken aan theater, toneel en muziek. Bij podiumkunsten ligt de nadruk op een kleinschalig en lokaal kunstaanbod. Men wil het klimaat voor podiumkunsten verbeteren door versterking van de infrastructuur en realisatie van een goed niveau van podium- en repetitielocaties. Door middel hiervan hoopt men een divers aanbod te realiseren.

Project uur cultuur

Project uur cultuur is een project voor basisscholen door Stichting Keunstwurk. Het project richt zich op muzikale oriëntatie, kunst in de klas en kennismaking met verschillende uitingsvormen van cultuur. Het project wordt uitgevoerd door Centrum voor de Kunsten a7.

Scala

Vanuit Stichting Scala worden op het gebied van cultuur ook de nodige faciliteiten aangeboden, oefenruimte voor bands in het JOP, een poppodium en popworkshops. Toch is door de jeugd aangegeven dat er, voor de vele bandjes die Ooststellingwerf telt, onvoldoende podia zijn.

Kampus Oosterwolde

De Kampus Oosterwolde is een multifunctionele accommodatie waarin onder andere het stellingwerf college, de bibliotheek en de muziekschool huizen. Op de kampus bevindt zich een oefenruimte voor popbands en een opname studio. In de aula/ grote zaal bestaat de mogelijkheid voor optredens van verschillende groepen met diverse culturele uitingen.

JOPPOP

JOPPOP is een jaarlijks festival dat wordt georganiseerd door jongeren en hun ouders vanuit het JOP in Oosterwolde. Scala ondersteunt de vrijwillige organisatoren. Verschillende met name plaatselijke (jongeren)bands treden op. De entree is gratis.

Constatering

Vanuit de jeugd wordt aangegeven dat er op dit moment veel bandjes zijn, maar onvoldoende gelegenheid om gedurende het jaar op te treden

Inzet

Begeleiding van jongeren bij het vinden van een locatie om op te treden

Resultaat

Inzicht voor bandjes in het aanbod van accommodaties

5.10 Jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg in Ooststellingwerf kan opgesplitst worden in twee doelgroepen: voor de eerste categorie, 0-4 jarigen, is Stichting Thuiszorg De Friese Wouden verantwoordelijk. De gemeente ontvangt een rijksbijdrage die in zijn geheel wordt doorbetaald aan de Thuiszorg.

De besteding van het grootste gedeelte van dit geld is wettelijk vastgelegd en slechts over de invulling van een klein gedeelte (het maatwerkdeel) kan de gemeente zelf beslissen.

De uitvoering voor 4-19 jarigen is in handen van de GGD. Ook hier geldt dat het grootste gedeelte van de financiering wettelijk verplicht is en dat de gemeente over een klein gedeelte zelf kan beslissen. De aandacht voor het maatwerkdeel voor de JGZ voor 0-19 jarigen gaat in de gemeente Ooststellingwerf momenteel uit naar opvoedingsondersteuning. Op de basisschool controleert en vaccineert de GGD de kinderen in groep 2 en groep 7. Dit geldt ook voor alle leerlingen in klas 1 VMBO en klas 2 HAVO/VWO. Daarnaast kan op verzoek een sociaal verpleegkundige cq schoolarts worden ingezet.

Tevens hebben zich op het gebied van de JGZ een groot aantal ontwikkelingen voorgedaan waar de gemeente rekening mee moet houden in het nieuw te vormen jeugdbeleid. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de vijf gemeentelijke taken die voortvloeien uit de Wet op de Jeugdzorg en het project Jong in Fryslân.

Ten behoeve van de jeugdgezondheidszorg wordt door de GGD regelmatig een overzicht opgesteld van de gezondheidssituatie in Ooststellingwerf. Gekeken wordt naar demografie, lichamelijke gezondheid, psychosociale gezondheid en gedrag, risicokinderen, leefstijl, sociale omgeving en fysieke omgeving. Algemene conclusie uit het meest recente overzicht van maart 2007 over 2006 is dat de jongeren in Ooststellingwerf in bijna alle gevallen ongeveer gelijk scoren dan de gemiddelde jongere in Friesland met uitzondering van hun psychosociale gesteldheid.

Rapport Samen zorgen voor jeugd in de gemeente Ooststellingwerf

De gemeente Ooststellingwerf heeft aan GGD Fryslân gevraagd om een inventariserend onderzoek te doen naar de huidige situatie in het lokale beleid ketenzorg jeugd en om op basis hiervan een advies te formuleren ten behoeve van de ontwikkeling van een samenhangend jeugdbeleid Ooststellingwerf. De belangrijkste conclusies die hieruit naar voren kwamen zijn:

- Inzetten op schoolmaatschappelijk werk
- Evaluatie van de bestaande netwerken
- Het opbouwen van een systematisch aanbod van signalering tot het inzetten van geëigende vorm van begeleiding/ hulpverlening

Het schoolmaatschappelijk werk is inmiddels ingevoerd. De convenanten van de bestaande netwerken worden door de JIF- coördinator doorgelicht.

In en gesprek tussen de GGD en de gemeente is naar voren gekomen dat de GGD behoefte heeft aan een beter inzicht in de activiteiten en ervaringen van Scala met betrekking tot hulp-/ dienstverlening. Zij zullen een overleg organiseren tussen Thuiszorg, Scala en de GGD om tot een betere afstemming te komen wat betreft dienstverlening.

Meer specifieke gegevens en aanbevelingen zijn te vinden in dit rapport.

Centrum voor jeugd en gezin (CJG)

Het CJG is een plek waar actieve ondersteuning bij opvoeding- en opgroevraagstukken van jeugd gebundeld aangeboden kan worden. Het CJG heeft een fysiek, telefonisch en elektronisch adres. Hier kunnen mensen terecht die hulp of informatie zoeken op het gebied van de vijf functies van de wet op de jeugdzorg. De gemeente heeft een inspirerende rol als trekker en vormgever van het CJG. De voorziening moet lokaal zijn ingebed en onder verantwoordelijkheid vallen van de gemeente. Het CJG kan mogelijk gecombineerd worden met andere loketfuncties die de gemeente dient te verschaffen.

Constatering

- Het Centrum voor jeugd en gezin moet worden ingevoerd

Inzet

- Gemeente geeft vorm aan een centrum voor jeugd en gezin

Resultaat

- Centrum voor jeugd en gezin (CJG)

5.11 Veiligheid en preventie

5.11.1. Preventie

Binnen de gemeente Ooststellingwerf (en Weststellingwerf) worden preventielessen gegeven. In deze lessen worden leerlingen gestimuleerd om na te denken over de gevolgen van acties. De preventie vindt op structurele en incidentele basis plaats.

Vuurwerkvoorlichting

In november en december is er structureel vuurwerkvoorlichting. Door middel van een mailing kunnen scholen intekenen op het aanbod van lessen en materialen. Alle scholen ontvangen voor groep 7/8 leerlingenboekjes met posters/ flyers. Gemiddeld 10 scholen uit Ooststellingwerf maken gebruik van het lesaanbod. Hierin wordt in 1½ uur veiligheid en risico's gekoppeld aan praktijkvoorbeelden.

Alcohol/ drugs

Tevens vinden er op basisscholen preventieactiviteiten op het gebied van alcohol/ drugs plaats. Tot voor kort gebeurde dit door de eigen docent met behulp van het project "Gezonde school." Omdat dit programma in de praktijk een te groot beroep deed op de docenten wordt nu gekeken naar andere mogelijkheden bijv. een samenwerking met "Stichting Voorkom." Een andere optie is het aanvullen van het programma "Leefstijl" dat nu ook al op veel scholen wordt gegeven. Het uitgangspunt is dat de preventielessen worden gegeven door een externe specialist. Op de middelbare scholen worden verkeersmarkten georganiseerd. Het doel van de verkeersmarkten is om jongeren bewust te maken van het verkeer. Tijdens de verkeersmarkt is ook aandacht voor alcohol en drugs in relatie tot verkeersveiligheid.

Criminaliteit

Op het voorgezet onderwijs vindt het preventieproject "Veel voorkomende criminaliteit" plaats. Hierbij worden 4 lessen per klas gegeven. Het thema van deze lessen is kiezen. Wat kan wel, wat kan niet, wat is overlast en wat is spannend. Er worden onder andere dilemmaspeel en rollenspeel gespeeld. De klassenmentor is ook bij de les aanwezig zodat deze er later weer op terug kan komen. Daarnaast komen onderwerpen als feitelijke diefstal, internetpesten en respect aan de orde.

In de tweede klas van het CSG Liudger krijgen leerlingen twee lessen per groep over groepsdruk, straf en strafbeleving.

Op het Stellingwerf College krijgen leerlingen in de derde klas preventielessen. Deze gaan vooral over straffen. De school koppelt hier zelf een deelproject aan, waarbij ze ondermeer de gevangenis bezoeken.

Spreekuur buurtagent

De wijkagent van Oosterwolde e.o. houdt iedere dinsdag van 10.00 uur tot 11.30 uur spreekuur op het Stellingwerf College. Het spreekuur wordt bezocht door leerlingen en leraren. Tijdens de gesprekken kunnen verschillende onderwerpen aan de orde komen, zoals verdenkingen van vervreemding en het beter beveiligen van objecten. Ook kan er worden gesproken over problemen thuis, op school, op straat of met andere leerlingen. Per spreekuur vinden gemiddeld zo'n 4 gesprekken plaats.

Incidentele lessen

In het geval er in een klas bepaald verstorend gedrag optreedt kan advies worden aangevraagd bij de preventiemedewerker. Deze wordt onder andere ingezet bij:

- Dreiging
- Onhandelbaarheid
- Racisme

Ook maakt de preventiemedewerker onderdeel uit van het zorgteam van het Stellingwerf College en van het sociaal team (NDHO).

5.11.2 Halt

Halt levert een bijdrage aan de preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit bij jongeren tot 18 jaar. De preventieactiviteiten van Halt bestaan uit advisering, voorlichting en de ontwikkeling en uitvoering van lokale en regionale preventieprojecten. Ongeveer de helft van de jongeren die de politie aanhoudt, gaat naar Halt voor een Halt-afdoening of een Stop-reactie. Het Haltburo Stellingwerfen is overgedragen aan Halt Noord Nederland.

De Halt-afdoening

Jongeren van 12 tot 18 jaar, die door de politie zijn aangehouden voor bijvoorbeeld vernieling, (winkel)diefstal of overlast met vuurwerk, kunnen de keus krijgen: naar Justitie of naar Halt. Via een Halt-procedure kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, waarbij justitiële documentatie voorkomen wordt.

De Stop-reactie

De Stop-reactie is een aanbod aan ouders van kinderen tot 12 jaar, die zich schuldig hebben gemaakt aan een licht strafbaar feit. De Stop-reactie helpt ouders om op een heldere en zinvolle manier te reageren op wat er is gebeurd. Het kind leert wat het verkeerd heeft gedaan, hoe je in dergelijke situaties ook andere keuzes kan maken en krijgt de kans zijn fout te herstellen.

5.11.3 Verkeer

Op het gebied van Verkeer vinden ook preventieve lessen plaats. Zo is er het verkeersexamen voor groep 8 van de basisschool. Het verkeersexamen bestaat uit een praktische en een theoretische verkeersproef. Verkeersouders zijn actief op basisscholen en ook zijn er ouderavonden. Voor de oudere groepen is er een instructieles zwaar verkeer, een verkeersmarkt, een gastdocent verkeer en een motorvaardigheidstraining (voor 18+). De afdeling OW is op dit moment bezig met het opstarten van de campagne BOB en sportverenigingen. Dit project is erop gericht om vrijwilligers van sportverenigingen te attenderen op alcohol en rijden.

5.11.4 Onderzoek naar alcohol en drugsgebruik

In juli 2005 is een onderzoeksrapport uitgebracht door de Vrije Universiteit van Amsterdam. Hierin zijn aanbevelingen gedaan met betrekking tot het alcohol- en drugsgebruik onder de 13- 24 jarigen in de gemeente. De conclusie van het rapport is dat er in Ooststellingwerf niet meer of minder alcohol wordt gebruikt dan in andere gemeenten in Friesland en de rest van Nederland. Wel is het percentage 'zware drinkers' hoger dan het landelijke gemiddelde, met name onder jongens. Jeugdigen dienen al op jeugdige leeftijd van de gevolgen van overmatige alcoholconsumptie op de hoogte te worden gesteld, zodat ze op wat oudere leeftijd geen probleemdrinkers worden. Het drugsgebruik is voor de overgrote meerderheid van de jeugd niet verontrustend. Voor een kleine categorie jongeren is het echter wel een probleem. In de meeste gevallen hangt het gebruik samen met andere problemen. Daarnaast is er een wat grotere categorie jongeren die riskant gedrag vertoont op het gebied van alcohol- en drugsgebruik, vaak ook in combinatie met ander bravouregegedrag.

Het percentage rokers is onder de 19-23 jarigen nog behoorlijk hoog, maar de antirookcampagnes lijken voor de 13- 15 jarigen hun vruchten af te werpen.

Vanuit de VU wordt vooral gepleit voor preventieve activiteiten, zoals voorlichting en dergelijke, voor de brede doelgroep van jeugdigen en ook hun ouders.

Daarnaast pleiten ze ook voor lichte vormen van ondersteuning voor risicojongeren waarbij extra alertheid is geboden voor riskant gedrag in groepsverband.

Door leerlingen uit het voortgezet onderwijs zijn de aanbevelingen uitgewerkt en gepresenteerd aan de gemeenteraad. Deze aanbevelingen zijn door het NDHO²³ omgezet in de volgende concrete aanbevelingen:

- Andere manier van lesgeven (centraal geregeld en niet door de eigen docent)
- Extra inzet van jongerenwerkers gericht op 10-12 en 12-16 jarigen
- Aanpassing/ aanscherping van het horeca- convenant
- Acties rondom dorpsfeesten etc.
- Actief benaderen van jongeren in risicovolle situaties
- Versterken van hulp bij opvoedingsvragen
- Binnen de netwerken meer aandacht voor de problemen.

Coffeeshop

Tijdens het debat dat op het Stellingwerf College is georganiseerd, is het onderwerp coffeeshop aan de orde geweest. De meningen hierover waren verdeeld. Aan de ene kant werd gezegd dat het moet worden ontmoedigd en dat de gemeente een verkeerd signaal geeft wanneer ze een coffeeshop toestaat. Aan de andere kant kun je het gebruik en de kwaliteit van softdruggebruik beter monitoren als hier een coffeeshop is. Een grote meerderheid van de aanwezige jeugd was voor een coffeeshop.

Constatering

- Jongeren krijgen nu geen toereikende voorlichting op het gebied alcohol en drugs
- Er zijn verhoudingsgewijs meer zware drinkers
- Er is een kleine groep drugsgebruikers
- Jongeren willen graag een coffeeshop

Inzet

- De preventieactiviteiten die staan in het advies van het NDHO over drugs en alcoholgebruik, zodat jongeren een betere voorlichting krijgen en minder alcohol en drugs gebruiken
- Heroverwegen van het bestaande coffeeshop beleid

Resultaat

- Minder alcohol en drugsproblematiek onder jongeren
- Een herijkt coffeeshopbeleid

5.12 Kindermishandeling en huiselijk geweld

De gemeente neemt de provinciaal ontwikkelde protocollen “kindermishandeling” en “huiselijk geweld” over. Het onderwerp wordt ook behandeld bij het nieuw te ontwikkelen veiligheidsbeleid.

5.13 Jeugdwerkloosheid

Jongerenpunt

Wanneer jongeren tot 23 jaar werkloos zijn, kunnen ze zich melden bij het Jongerenpunt in Heerenveen. Het is een centraal, onafhankelijk, en voor jongeren herkenbaar loket, gesitueerd in het CWI in Heerenveen. Hier wordt de hulpvraag van de jongeren aangehoord, verhelderd en nader gedefinieerd, waarna het Jongerenpunt de jongere in contact brengt met de aangewezen ketenpartner.

²³ De betekenis en taak van het NDHO kunt u vinden onder punt 5.15

Het doel van het Jongerenpunt is om te voorkomen dat jongeren uit beeld raken. Daarnaast worden jongeren zonder startkwalificatie gemotiveerd om terug te gaan naar school.

Het motto van het loket is: “school gaat voor werk”. Voor jongeren met startkwalificatie wordt actief bemiddeld naar de arbeidsmarkt. Het jongerenpunt is een actie begonnen om meer bekendheid te verwerven.

Constatering

Cijfers laten zien dat de jeugdwerkloosheid afneemt

Inzet

Door middel van diverse maatregelen vanuit sociale zaken toegespitst op jongeren dit blijven stimuleren

Resultaat

Een laag jongerenwerkloosheid cijfer

5.14 Jongerenhuisvesting en woonbegeleiding

Woonprojecten

Jongeren Woonbegeleiding Ooststellingwerf (JoWo)

JoWo biedt ondersteuning en begeleiding aan jongeren die (door omstandigheden) op korte termijn op zichzelf moeten gaan wonen, maar daar nog hulp bij nodig hebben.

Kamer Training Project (KTP)

Begeleide kamerbewoning is bedoeld voor mensen die tijdelijk niet in staat zijn om zelfstandig te wonen. Zij kunnen voor enkele maanden tot een jaar een kamer met begeleiding huren.

Wonen algemeen

Naast projecten op het gebied van begeleiding vindt de gemeente het ook belangrijk om tegemoet te komen aan de vraag naar woningen van starters.

Beleid met betrekking tot bouwen wordt gebaseerd op het Woonplan 2000. Een herijking van dit plan heeft plaatsgevonden in 2005. Er zijn in het kader hiervan goedkope starterwoningen gebouwd die starters zelf af konden bouwen. Ook zullen er 16 appartementen met een lage huurprijs in Haulerwijk worden gebouwd.

De overige vraag naar starterwoning hoopt de gemeente op te vangen door het op gang brengen van een doorstroom. De gemeente bouwt op dit moment huizen voor senioren. Hiermee hoopt men een verschuiving op gang te brengen waardoor er ruimte voor jongeren ontstaat.

Overigens is het voor jongeren onder de 23 erg moeilijk om een huurtoeslag te krijgen. Zij komen hiervoor alleen in aanmerking als zij een huis onder een bepaalde huurgrens huren. Het aanbod van huizen in deze categorie is zeer beperkt.

Constatering

Door jeugd wordt aangegeven dat er te weinig betaalbare koop- en huurwoningen zijn (starterwoningen). Ze hebben vooral behoefte aan appartementen.

Inzet

Aandacht hiervoor in toekomstig beleid (Woonplan)

Resultaat

Een aanbod dat beter aansluit op de vraag van starters op de woningmarkt waardoor ze niet naar andere gemeenten verhuizen

5.15 Netwerken en vangnetten

Netwerken en vangnetten spelen een belangrijke rol bij de Wet op de jeugdzorg. Deze netwerken hebben een signalering- en een informatie- en adviesfunctie. Daarnaast worden er taken verdeeld met betrekking tot een hulpvraag. Hierdoor wordt voorkomen dat kinderen buiten de boot vallen.

Netwerk Dienst- en Hulpverlening Ooststellingwerf(NDHO)

Dit netwerk wordt uitgevoerd door Stichting Scala. Dit team wordt ook wel het Sociaal Team genoemd. Het team komt bij elkaar om zorgwekkende ontwikkelingen in de dorpen en wijken te bespreken. Ze stemmen af hoe zij kunnen samenwerken en ze maken afspraken over ondersteuning of hulp die ze burgers kunnen bieden. Ook verzorgt het NDHO cursussen op scholen over actuele onderwerpen bijvoorbeeld over drugs.

Straathoekwerk

De straathoekwerker zoekt jongeren op, die op straat- op de zogenoemde hangplekken- aanwezig zijn. De uitvoering ligt bij St. Scala.

Nescio

Nescio geeft actief hulp aan mensen die elders geen hulp (meer) vinden. Op eigen verzoek, maar soms ook op verzoek van de omgeving of van het Sociaal Team. De uitvoering ligt bij St. Scala

Buurtnetwerken Jeugdhulpverlening

Het buurtnetwerk jeugdhulpverlening is er om kinderen met problemen vroegtijdig te helpen. Het is een overleg van alle organisaties in het dorp die met kinderen te maken hebben, zoals scholen, gezondheidszorg, politie, maatschappelijk werk etc. De uitvoering ligt bij St. Scala. Er zijn drie buurtnetwerken. Een in Oosterwolde, een in Haulerwijk en een in Appelscha. De buurtnetwerken zijn dus nog niet in alle dorpen actief. Het netwerk werkt positief. Kinderen waar zorgen over zijn worden besproken (met toestemming van de ouders, en anders anoniem), en er worden afspraken gemaakt over de aanpak. Daarnaast vindt in het netwerk advies en wederzijdse consultatie plaats, hetgeen ondersteunend is voor de eigen werkzaamheden.

Netwerk 12+

Wanneer kinderen naar het voortgezet onderwijs gaan is er niet langer een netwerk dat zich buiten de school specifiek met deze groep bezig houdt. Deze jongeren worden dan behandeld in het sociale team. Uit het onderzoek van de GGD blijkt dat er wel behoefte is aan een team dat zich specifiek op de 12+ groep richt. De JIF- coördinator onderzoek in hoeverre er behoefte is aan een dergelijk netwerk.

Constatering

Er is behoefte aan een zorgteam dat zich specifiek op de 12+ groep richt

Inzet

Het samenbrengen door de JIF- coördinator van de verschillende partijen in een netwerk 12+

Resultaat

Probleemjongeren in de gemeente beter in beeld, waardoor er sneller actie wordt ondernomen bij problemen.

5.16 Opvoedingsondersteuning

De gemeente heeft verschillende programma's om ouders te ondersteunen in hun opvoedtaak. Sommige van deze cursussen richten zich op opvoedvragen. Andere ondersteunen de ouders pedagogisch. Hieronder zijn de cursussen voor u op een rijtje gezet. Opvoedondersteuning bij pubers wordt op dit moment nog niet aangeboden.

Ouder- Kindochtenden

De ouder-kindochtend is een ontmoetingsplaats voor ouders en hun jonge kind (0-3 jaar). Het doel is om ouders met elkaar in contact te brengen, onderlinge ondersteuning en uitwisseling te bevorderen en op thematische wijze opvoedingsondersteuning te bieden. Ouders kunnen er met elkaar praten over

allerlei onderwerpen, terwijl de kinderen onder begeleiding spelen. Opvoedingsthema's worden eens per maand verzorgd door een beroepskracht.

Stapprojecten

Opstapje en Opstap zijn programma's die zich richten op de individuele situatie en mogelijkheden van kinderen. Opstapje is bestemd voor kinderen van 2 tot 4 jaar, Opstap is bestemd voor kinderen van 4 tot 6 jaar. De programma's hebben als doel de onderwijskansen en aansluiting tussen thuis en de basisschool te verbeteren. Daarnaast hebben beide programma's ook als doel de pedagogische omgang tussen ouder en kind te verbeteren en het inzicht van ouders in de werkwijze van de basisscholen te vergroten. Stapprojecten bieden tijdens huisbezoeken opvoedingsondersteuning. Tijdens groepsbijeenkomsten worden opvoedingsthema's behandeld.

JIF

Wanneer ouders opvoedondersteuning nodig hebben, kunnen zij een beroep doen op de JIF-coördinator deze coördinator houdt zich bezig met de vijf functies van het jeugdbeleid. Onder het kopje Gemeentelijke visie is dit verder uitgewerkt.

Opvoeden Zo!

De cursus "Opvoeden Zo!" dient als ondersteuning bij de opvoeding. De cursus is bestemd voor ouders die kinderen op de peuterspeelzaal of basisschool hebben. Scala organiseert de cursussen en werft daarvoor gericht bij scholen, peuterspeelzalen en consultatiebureaus.

Schouders onder ouders

Schouders onder Ouders leert opvoedingsvaardigheden aan. Doel van het project is het voorkomen van ernstige opvoedingsproblematiek. Een groep geselecteerde ouders krijgt extra huisbezoek in de eerste anderhalf jaar na de geboorte van een kind. Uiteindelijk moet het resulteren in minder achterstand en minder gezondheidsproblemen bij kinderen uit deze gezinnen. Dit project geeft meer structuur (vaste momenten) en eenduidigheid in de begeleiding van risico gezinnen.

Opvoedondersteuning bij pubers

Stichting Scala biedt op eigen initiatief in het seizoen 2007- 2008 de cursus 'Omgaan met Pubers' aan. Uit het veld is gebleken dat met name ouders van probleemkinderen veel behoefte hebben aan opvoedondersteuning. Dit blijkt onder meer uit het onderzoek uitgevoerd door de VU en het onderzoek van de GGD. Daarnaast is de gemeente in het kader van de wet op de jeugdzorg verplicht om ouders pedagogische ondersteuning te bieden.

Overig aanbod

Naast dit lokale aanbod bieden ook de Thuiszorg en de GGD opvoedondersteuning aan. Deze organisaties bieden voorlichting, huisbezoeken, gesprekken op verzoek, telefonische spreekuren en verschillende cursussen. Voor zwaardere begeleiding kan tevens een beroep op de thuiszorg worden gedaan maar ook op (school) maatschappelijk werk

Gezinscoach

De gemeente Ooststellingwerf wil in de toekomst graag gezinscoaches inzetten om gezinnen te ondersteunen die zelfstandig niet goed functioneren. Het gaat dan met name om gezinnen die problemen hebben met de opvoeding van hun kinderen en ook op diverse andere terreinen niet goed functioneren. De gezinscoach is voor een langere of kortere periode intensief met de ouders en de kinderen bezig. Hij of zij is daarnaast coördinator voor de overige hulp die het gezin krijgt.

Constatering

- Uit het onderzoek van Samen zorgen voor de jeugd van Ooststellingwerf blijkt dat er op het gebied van opvoedondersteuning voor de jongsten dubbelingen bestaan.
- In Ooststellingwerf maar ook in de rest van Nederland wordt de gezinscoach gezien als een goed middel om ouders te ondersteunen bij opvoeding

Inzet

- Achterhalen of deze dubbelingen er daadwerkelijk zijn en middelen hiervoor eventueel anders inzetten.
- Onderzoeken hoe we vorm willen geven aan de gezinscoach

Resultaat

- Een sluitend aanbod van opvoedondersteuning, ook voor ouders die extra ondersteuning nodig hebben

5.17 Informatieloket Jongeren

Onderdeel van het project JONG is dat er een loketfunctie komt voor jongeren. Hier kunnen jongeren terecht met vragen over gezondheid, samenleving, toekomst en vrije tijd.

Op dit moment is er al een jongerenpunt in Heerenveen maar deze richt zich vooral op vragen met betrekking tot school en werk. Ook is er in Ooststellingwerf het Stip waar burgers met hun vragen terecht kunnen. Daarnaast stellen de Wmo en het Centrum voor Jeugd en gezin ook dat er een loketfunctie komt waar jongeren met hun vragen terecht kunnen.

Constatering

Er dient een punt te zijn waar jongeren met hun vragen terecht kunnen

Inzet

Er dient te worden gekeken hoe dit loket het beste vorm kan krijgen als voorbereiding op het CJG

Resultaat

Een punt voor jongeren (en hun ouders) waar ze met al hun vragen terecht kunnen

5.18 Participatie

De gemeente vindt het erg belangrijk dat de jeugd die hier woont, zich betrokken voelt bij de samenleving en de gemeente. Ook vindt ze het belangrijk dat beleid dat voor de jeugd gemaakt wordt, aansluit op de belevingswereld van de jeugd. Daarom wordt er op verschillende manieren contact gelegd met de jeugd.

Jongeren en vrijwilligerswerk

Het project 'Jongeren & Vrijwilligerswerk' is een gezamenlijk project van De Bijspringer, Stichting Scala, het Vrijwilligersplatform Ooststellingwerf en het Stellingwerf College. Jongeren krijgen lessen over vrijwilligerswerk. Ze lopen 5 weken lang mee als vrijwilliger bij vrijwilligersorganisaties in Ooststellingwerf. Zij kunnen hiervoor kiezen in plaats van een praktische opdracht voor het vak maatschappijleer, zodat er als extraatje ook nog studiepunten mee te verdienen zijn.

Maatschappelijke stages

Het kabinet wil dat alle leerlingen die vanaf schooljaar 2007- 2008 instromen in het voortgezet onderwijs op een bepaald moment een maatschappelijke stage volgen. Doel van de maatschappelijke stage is primair dat alle jongeren tijdens hun schooltijd kennis maken met en een onbetaalbare bijdrage leveren aan de samenleving. Ook hoopt men dat een dergelijke stage bijdraagt aan sociale samenhang, veiligheid, stabiliteit en respect.

Het is de bedoeling dat de jongere een beroepsgerichte of een maatschappelijke stage gaat doen van tenminste 72 uur. De school is hiervoor verantwoordelijk maar het initiatief ligt bij de leerling.

Bij het uitvoeren van dit plan zijn vrijwilligerscentrales essentieel. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor vrijwilligerswerkbeleid en kunnen een rol spelen bij het bemiddelen van bepaalde doelgroepen.

Jeugd in de Raad

Al gedurende enkele jaren bezoekt jeugd van het Stellingwerf College de raad. Doel hiervan is om jongeren kennis te laten maken met de raad, raadswerk en de politiek. Daarnaast maakt de raad kennis met datgene wat heel actueel leeft bij de jeugd. De raad vindt het belangrijk dat hier naast HAVO/VWO scholieren ook VMBO scholieren voor worden uitgenodigd.

Raad in gesprek met Jeugd

Naast dat de jeugd op visite komt bij de raad, gaat de raad ook langs bij de jeugd. In het verleden heeft er in het JOP al een jeugddebat plaatsgevonden. Ook onlangs heeft een dergelijk debat plaats gevonden. De jeugd kon aangeven wat hun visie over vrijetijdsbesteding, uitgaansgelegenheden en drugsproblemen in Ooststellingwerf is.

Burgerpanel

In deze gemeente is een panel in het leven geroepen dat zich bezighoudt met het functioneren van de gemeente en de effecten van beleid op de burgers. Bij het panel zijn ook een vijftal scholieren van het Stellingwerf College betrokken.

Hyves

Hyves is een digitaal vriendennetwerk op internet. Het is net zoiets als de mail maar het heeft een openbaar en gesloten gedeelte. Het openbare gedeelte is het profiel waarop mensen berichtjes achter kunnen laten. Daarnaast kunnen hierop foto's, filmpjes en gegevens worden geplaatst. Hierbij kan gedacht worden aan informatie over hobby's, vrienden, leeftijd, woonplaats etc.

Via het gesloten gedeelte kunnen mailtjes worden verstuurd. Naast het aanmaken van een profiel kan er ook een hyve worden aangemaakt. Een hyve is een digitale ontmoetingsplaats. Hierop staan mensen met dezelfde interesses ingeschreven en delen zo informatie over het onderwerp.

Voor de gemeente Ooststellingwerf is ook een profiel en een hyve aangemaakt. Door de jeugd actief te benaderen geven we aan dat we geïnteresseerd in hen zijn en graag willen weten wat hen bezig houdt. Daarnaast is het een goede methode om bijvoorbeeld enquêtes uit te zetten.

Jeugdraad

In het verleden is er een poging ondernomen om een jeugdraad op te zetten in de gemeente Ooststellingwerf. Dit is toen helaas niet gelukt. Op dit moment is er een groep jongeren die vanuit eigen initiatief een jeugdraad op wil zetten. Ze zijn bezig een groep samen te stellen die een vertegenwoordiging is van de jeugd in de gemeente. De leden zullen dus uit verschillende dorpen komen en verschillende opleidingen volgen.

De voornaamste taak die ze voor de raad zien weggelegd is het ondersteunen van andere jongeren die een goed idee hebben maar niet weten hoe ze dit bij de gemeente neer moeten zetten. Ook willen ze gevraagd en ongevraagd advies geven over verschillende zaken waar de raad zich mee bezig houdt omdat ze het gevoel hebben dat er op dit moment amper een "jong" geluid te horen is. Daarnaast zou deze raad een belangrijke rol kunnen spelen bij de jeugdparticipatie. Ze zijn zelf jong en weten goed hoe je jongeren moet bereiken.

Partoer biedt een ondersteuningsprogramma voor het opzetten van een jeugdraad.

Fysiek opzoeken van Jongeren

Het blijkt lastig om jongeren te bereiken. Daarom zal de gemeente de jongeren meer op moeten zoeken. Enkele raadsleden hebben dit in het kader van deze notitie al gedaan, maar ook burgemeester,

wethouders en ambtenaren zullen meer naar de jongeren toe moeten, willen ze wat bereiken. Hierbij kan stichting Scala ondersteunen.

Constatering

Er bestaat een grote afstand tussen jongeren en de gemeente. Jongeren zijn ondanks alle moderne communicatiemiddelen erg lastig te bereiken

Inzet

- Opzetten van jeugdraad zodat we als gemeente weten wat jongeren bezig houdt en via deze groep jongeren met een grotere groep kunnen communiceren
- Maatschappelijke stages om jongeren meer te betrekken bij de samenleving en de gemeenschap waarin ze leven
- Fysiek opzoeken van jongeren om ze kennis te laten maken met de gemeente en hierdoor de drempel te verlagen

Resultaat

Meer betrokkenheid van jongeren bij de samenleving en gemeente

Bijlage 1 Samenvatting beslispunten

	<i>Constatering</i>	<i>Inzet</i>	<i>Resultaat</i>
<i>Beleidsvelden</i>			
Stimuleringsprojecten	In de sociale atlas staat vermeld dat met name de jongste groep kinderen het in deze gemeente goed doen.	De huidige programma's in stand houden	Goede resultaten bij de jongste groep kinderen
Onderwijs		Ontwikkelingen op dit beleidsveld worden opgenomen in de Lokale Educatieve Agenda	Voorkomen/ terugdringen van onderwijsachterstanden
Netwerk op het gebied van scholing		Ontwikkelingen op dit beleidsveld worden opgenomen in de Lokale Educatieve Agenda	Voorkomen/ terugdringen van onderwijsachterstanden
Vrije tijd	Het is gebleken dat jongeren behoefte hebben aan plekken om te bewegen, zoals een voetbal- of basketbalveldje of een skatebaan	Deze gegevens meenemen in het speelbeleid	Goede speelvoorzieningen
Sport	<ul style="list-style-type: none"> - Hoewel de jeugd in Ooststellingwerf in verhouding tot de rest van de provincie meer sport, is het toch belangrijk sporten te stimuleren. Met name bij "verveelde" jongeren. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat voor met name de hanggroepjeugd een goede manier is om uit de problemen te blijven. - Tijdens de inspraakavond kwam naar voren dat jongeren graag andere sporten willen beoefenen, dan dat de sportverenigingen aanbieden 	<ul style="list-style-type: none"> - BOS-project en breedtesport project - De gemeente kan de dialoog tussen jongeren en sportverenigingen op gang brengen 	<ul style="list-style-type: none"> - Sportaanbod dat aansluit op de vraag - Minder jeugd die hangt op straat

<i>Beleidsvelden</i>	<i>Constatering</i>	<i>Inzet</i>	<i>Resultaat</i>
Sociaal Cultureel Werk	<ul style="list-style-type: none"> - Jongeren willen graag dat de openingstijden van de JOPs worden verruimd - Tijdens de WMO-bijeenkomsten vonden de ouderen dat er behoefte is aan activiteiten voor de jeugd in de kleinere dorpen - Er is behoefte aan een aanpak met betrekking tot hanggroepjongeren en hangplekken 	<ul style="list-style-type: none"> - Openingstijden van de JOPs verruimen. - Activiteiten die aansluiten op de wensen van jeugd in de kleine kernen - Aanpak met betrekking tot hanggroepjongeren en hangplekken 	<ul style="list-style-type: none"> - Een beter aanbod van ruimte en activiteiten - Minder overlastveroorzakende jongeren
Cultuur	Vanuit de jeugd wordt aangegeven dat er op dit moment veel bandjes zijn, maar onvoldoende gelegenheid om gedurende het jaar op te treden	Begeleiding van jongeren bij het vinden van een locatie om op te treden	
Jeugdgezondheidszorg	Het Centrum voor jeugd en gezin moeten worden ingevoerd	Gemeente geeft vorm aan een centrum voor jeugd en gezin	Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
Veiligheid & Preventie	<ul style="list-style-type: none"> - Jongeren krijgen nu geen toereikende voorlichting op het gebied van alcohol en drugs - Er zijn verhoudingsgewijs meer zware drinkers - Er is een kleine groep drugsgebruikers - Jongeren willen graag een coffeeshop 	<ul style="list-style-type: none"> - De preventieactiviteiten die staan in het advies van het NDHO over drugs en alcoholgebruik, zodat jongeren een betere voorlichtingen krijgen en minder alcohol en drugs gebruiken - Heroverwegen van het bestaande coffeeshopbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> - Minder alcohol en drugsproblematiek rondom jongeren - Een herijkt coffeeshopbeleid
Jeugdwerkloosheid	Cijfers laten zien dat de jeugdwerkloosheid afneemt	Door middel van diverse maatregelen vanuit sociale zaken toegespitst op jongeren dit blijven stimuleren	Een laag jongerenwerkloosheidscijfer
Jongerenhuisvesting en woonbegeleiding	Door jeugd wordt aangegeven dat er te weinig betaalbare koop- en huurwoningen zijn (starterwoningen). Ze hebben vooral	Aandacht hiervoor in toekomstig beleid (Woonplan)	Een aanbod dat beter aansluit op de vraag van starters op de woningmarkt, waardoor ze niet naar andere gemeenten verhuizen

<i>Beleidsvelden</i>	<i>Constatering</i>	<i>Inzet</i>	<i>Resultaat</i>
	behoefte aan appartementen		
Netwerken en vangnetten	Er is behoefte aan een zorgteam dat zich specifiek op de 12+ groep richt	Het samenbrengen door de JIF-coördinator van de verschillende partijen in een netwerk 12+	Probleemjongeren in de gemeente beter in beeld waardoor er sneller actie wordt ondernomen bij problemen
Opvoedingsondersteuning	- Uit het onderzoek van “Samen zorgen voor de jeugd van Ooststellingwerf” blijkt dat er op het gebied van opvoedondersteuning voor de jongsten dubbelingen bestaan - In Ooststellingwerf, maar ook in de rest van Nederland, wordt de gezinscoach gezien als een goed middel om ouders te ondersteunen bij opvoeding	- Achterhalen of deze dubbelingen er daadwerkelijk zijn en middelen hiervoor eventueel anders inzetten - Onderzoeken hoe we vorm willen geven aan de gezinscoach	Een sluiten aanbod van opvoedondersteuning, ook voor ouders die extra ondersteuning nodig hebben
Informatieloket Jongeren	Er dient een punt te zijn waar jongeren met hun vragen terecht kunnen	Er dient te worden gekeken hoe dit loket het beste vorm kan krijgen als voorbereiding op het CJG	Een punt voor jongeren (en hun ouders) waar ze met al hun vragen terecht kunnen
Participatie	Er bestaat een grote afstand tussen jongeren en de gemeente. Jongeren zijn ondanks alle moderne communicatiemiddelen erg lastig te bereiken	- Opzetten van jeugdraad zodat we als gemeente weten wat jongeren bezighoudt en via deze groep jongeren met een grotere groep kunnen communiceren - Maatschappelijke stages om jongeren meer te betrekken bij de samenleving en de gemeenschap waarin ze leven - Fysiek opzoeken van jongeren om ze kennis te laten maken met de gemeente en hierdoor de drempel te verlagen	Meer betrokkenheid van jongeren bij de samenleving en gemeente

Bijlage 2 **Inspraak**

	<i>Hoofdstuk I t/m IV</i>	
1.	mevrouw Z. van der Heide Kerngroep 't Honk te Haulerwijk Jop wordt een aantal keren genoemd in de beleidsnotitie maar andere jongerencentra niet. Graag ook opnemen in de beleidsnotitie	meegenomen
2.	Ouder en inwoner van de gemeente Zijn er voorbeelden van sportprojecten in de gemeente? Binnen Ooststellingwerf zijn wij aan het ontsporten in plaats van versporten. Informatie over sportprojecten moeten duidelijker aangegeven worden. Stelt voor om subsidie aan sportscholen/clubs te geven zodat deze betaalbaarder en toegankelijker zijn voor de jeugd.	Ter kennisgeving
3.	Mark Bijma uit Haule Vraagt aandacht voor de jeugd die niet willen sporten. Stelt voor om een (digitaal) sportmiddag te organiseren voor deze groep jongeren.	Ter kennisgeving
4.	D. Derks Mogelijkheid voor het opzetten van een softbalvereniging?	Meegenomen
5.	Jongere Hoe wil men het alcohol- en drugsgebruik tegengaan?	Meegenomen
6.	J. van Veenen Leerlingen van het Stellingwerf College hebben een aantal jaren geleden een plan geschreven voor het tegengaan van alcohol- en drugsgebruik. Het plan is in het gemeentehuis besproken en de ideeën die daarin opgenomen staan toegelicht. Wat is daarmee gebeurd?	Meegenomen
Debat		
<i>stelling: De jeugd is zich onvoldoende bewust van zijn/haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.</i>		
1.	Jeugd wordt daar niet opgewezen.	
2.	Bewustmaking via de media, scholen, sportverenigingen.	
3.	Ligt in eerste instantie bij de ouders.	
4.	Over het algemeen gaat het goed met de jongere. Zij zijn bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid maar mogelijk niet zoals de oudere dat graag ziet. Waarom mogen er geen hangjongere zijn? Wanneer oudere mannen op een bankje zitten dan is dat schattig en wanneer jongeren op straat groeperen dan wordt als overlast ervaren.	
5.	Projecten waarin de leiding (al dan niet betaald) in handen van de jongere ligt.	
<i>stelling: er zijn onvoldoende culturele voorzieningen in Ooststellingwerf?</i>		

1.	Veel jongeren willen lessen volgen via de muziekschool. Maar de wachtlijsten zijn zo lang dat zij niet de mogelijkheid daartoe krijgen.	
2.	Naast de oefenruimte in de Kompaan is er verder weinig oefenruimte voor bandjes.	
3.	Via Scala zijn er wel mogelijkheden om muziekactiviteiten te organiseren in jongeren-centra in de gemeente of in dorpshuizen.	
4.	Naast muziekactiviteiten zijn ook andere culturele activiteiten goed voor de ontwikkeling van het kind. Interesses van het kind veel meer bevorderen voor het lezen van een boek d.m.v. activiteiten van de bibliotheek,.	
5.	Verbeteren communicatie tussen Scala en de jeugd.	
	<i>Hoofdstuk V</i>	
	<i>Kinderopvang</i>	
	mevrouw K. Teerenstra, PB Haulerwijk	
7.	Naschoolse opvang wordt niet genoemd in de notitie.	Meegenomen
	<i>Sport</i>	
8.	Skaten op dit moment erg in trek bij de jeugd. Mogelijk op het moment een hype, maar verwacht dat er altijd een vaste kern zal zijn. Iets meer investeren in deze sport voor het realiseren van permanente skatelokaties. Mobiele halfpipe staat te kort op een plek. Gebruikers hebben weinig daar aan. Afzetting rondom de halfpipe is geen overbodige luxe. Hiermee worden ongelukken voorkomen.	Meegenomen
	<i>Veiligheid en preventie</i>	
9.	Ontevreden over afhandeling van delicten door de politie. Noemt een tweetal voorbeelden uit eigen ervaring.	Ter kennisgeving
10.	Hoe staat de gemeente tegenover de actie "Vroeger op Stap"? Dit project heeft alleen effect als gemeenten op dezelfde lijn zitten.	Wordt uitgezocht
	Debat	
	<i>stelling: Hangjeugd krijg je met sporten van de straat!</i>	
1.	Rondhangen met vrienden is veel leuker dan sporten. Overigen hebben jongeren ook andere interesses dan sport.	
2.	Derde helft van het voetbal levert dronken hangjeugd op.	
3.	Type hangjeugd houdt niet van sport.	
4.	Waarmee kan de jongere van de straat gehouden worden? Laat de jeugd zelf bedenken wat zij zelf wil.	
5.	Drempel moet lager voor de sport. Contributies moeten laag gehouden.	
6.	Eenmalige investeringen voor aanschaf van buitensportmaterialen zodat de jeugd de vrijheid heeft om zelf te bepalen welke sporten hij wanneer wil uitoefenen.	
	<i>Algemene opmerking</i>	
11.	Er is geen uitgaansgelegenheid voor de jeugd.	Meegenomen

Schriftelijke reacties

Organisatie	Reactie	Voorstel
Triënte	Aandachtspunten zijn niet financieel vertaald Uitbreiding tekst diverse onderdelen	Meegenomen in de notitie Ter kennisgeving
Jeugdzorg Friesland	Realisatie van doelen is niet helder Voorkeur om in te steken op het hoogste ambitieniveau	Meegenomen in notitie Ter kennisgeving
G. Floor	Opnemen stichting vakantiespelen Veranderen indeling notitie	Meegenomen Ter kennisgeving
Kinderopvang 't Clowntje	Willen opvoedondersteuning geven	Ter kennisgeving
Scala	Relatie cijfers niet altijd duidelijk Ambitieniveaus niet uitgewerkt Diverse opmerkingen	Meegenomen/ ter kennisgeving Meegenomen in notitie Meegenomen in notitie

Afkortingenlijst

BANS	Bestuursakkoord Nieuwe Stijl
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOS	Buurt onderwijs en Sport
BOVO	Basisonderwijs Voorgezet Onderwijs
B& W	Burgemeester en Wethouders
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
CWI	Centrum voor werk en inkomen
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
JGZ	Jeugd gezondheidszorg
Jif-coördinator	Jong in Fryslân coördinator
JOP	Jongeren ontmoetingspunt
JOPPOP	muziekfestival voor jongeren
KTP	Kamertraining project
LAN-party	Local Area Network-party, Een LAN-party is een grote of kleine bijeenkomst van jongeren die helemaal weg zijn van computergames. Centraal bij een LAN-party staat het lokale netwerk, dat de computers met elkaar verbindt.
LSB	Lokaal Stimuleringsbeleid
MFC	Multifunctioneel centrum
NDHO	Netwerk Dienst Hulpverlening Ooststellingwerf
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OKP	Onderwijs Kansen Project
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OW	Openbare werken
PA	Professionele geluidsapparatuur
PCL	Permanente Commissie Leerlingenzorg
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
SOEMO-kaarten	Sociaal, emotionele ontwikkeling- kaarten
SWOT-analyse	Strengths, Weakness, Opportunities en Threat analyse
UvA	Universiteit van Amsterdam
VMBO	voorbereidend beroepsonderwijs
VROM	Verkeer, ruimtelijke ordening en milieu
VU	Vrije universiteit
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZAT-teams	Zorg advies teams

Bijlage 3 Literatuurlijst

Van Atteveld, I., J.E. Pijlman (2007), *Jaarrapportage, Gemeente Ooststellingwerf, Zorg voor de Jeugd, 2005- 2006*, Leeuwarden: GGD Fryslân

Mook, J. en J. van Veelen (2007), *Criminaliteitsbeeldanalyse-Jeugd 2006, Gemeentelijk deel-gemeente Ooststellingwerf*, Leeuwarden: Politie Fryslân

Nuijen, A.L.(2005) *Gereedschap voor gemeentelijk jeugdbeleid, checklist voor het opstellen van een notitie jeugdbeleid*, Leeuwarden: Stichting Partoer

Steketee, M., J. Mak en B. Tierolf, *Kinderen in Tel, Databoek 2007(2007), Kinderrechten als basis voor lokaal jeugdbeleid*, Utrecht: Verwey-Jonker instituut

Veenbaas, R., U van Dijk, J. Bos (2005), *Alcohol- en drugsgebruik onder 13- tot 24 jarigen in de gemeente Ooststellingwerf*, Amsterdam: Vrije Universiteit

De Vries, F. (2007), *Criminaliteitsbeeldanalyse-Jeugd 2006, Verkenning van de aard, omvang en spreiding van de jeugdcriminaliteit in Friesland, Kerndeel*, Leeuwarden: Politie Fryslân

Zijlstra, A., (2006), *Samen zorgen voor jeugd in de gemeente Ooststellingwerf, Startnotitie lokale ketenzorg jeugd*, Leeuwarden: GGD Fryslân

Stichting Scala, activiteiten 06/07

Internet

www.halt.nl

www.jonginfryslan.nl

www.hyves.nl

http://www.de-adelaar.nl/e107_files/downloads/SchoolgidsAdelaar2006.doc

http://www.jajuf.nl/wsns_algemeen.htm

Daarnaast is gebruik gemaakt van verschillende notities van de Gemeente Ooststellingwerf die handelden over de verschillende beleidsvelden.

Ook hebben de notities van Tytsjerksteradiel, Smallingerland, Opsterland en Grootegast als inspiratie gediend.